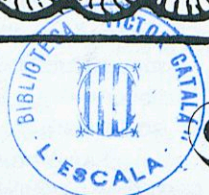


L'ESCALA



BUTLLETÍ CULTURAL I INFORMATIU
Núm. 77



OCTUBRE 1986



CONVERSA AMB... «JOSEP GILABERT»

Sumari

BÚSTIA · FULL OBERT · HISSANT LA PLOMA
DE MES I DE MENYS · NOTICIARI LOCAL · VIDA ESCALENCA · ESPORT I
LLEURE · FULL INFANTIL · FOTO «QUAN EREM INFANTS» · UN XIC DE
TOT · ANNA · HUMOR · FOTOGRAFIA ANTIGA DE L'ESCALA, etc., etc.

REDACCIÓ

COORDINACIÓ: F.X. Vila Mitjà, J. Boix — **CONSELL DE REDACCIÓ:** J. Saderra, F.X. Vila Mitjà, J. Boix, D. Poch, Francesc Targa — **ART I CULTURA:** F.X. Vila Mitjà, J. Boix — **ESPORT I LLEURE:** J. Vilabrú — **NOTICIARI LOCAL:** F. Guanter — **VIDA ESCALENCA:** R. Guanter — **SUBSCRIPCIONS:** D. Poch, R.M.^a Sau, M. Prats, tel. 77 02 04 — **ADMINISTRACIÓ:** J. Piqué, tel. 77 19 60 — **ADREÇA:** Apartat de Correus, 19 L'ESCALA — C.E.R. c/ Garbí, L'ESCALA — **D.L. Gi / 287-82** — **IMPRESSIÓ:** Gràfiques del Ter, s.a.

BALLESTA

C/ Pintor Joan Massanet, 8

BAMBI

Avda. Ave Maria

LLIBRERIA ROSA

Plaça de les Escoles

ROMAGUERA

C/ del Pont, 24

TROBADORS

Passeig del Mar, 2

C.E.R. L'ESCALA

C/ Garbí

BUSTIA

COORDINADORA D'ACTIVITATS Culturals, Esportives i d'Esplai L'Escala

Als amics de l'Escalenc:

En la secció de MÉS i de MENYS, parlem de les Activitats que no s'han fet aquest Estiu-86 de les inicialment **previstes** el 28 de maig (data en la qual es va portar a imprimir la propaganda).

Voldria dir-hi quelcom:

1r. Que on posa ACTIVITATS ESTIU-86 (i de cares a tenir en compte per una propera edició) hi manca la paraula «Previstes». Hem de tenir en compte que és un Programa General.

2n. Que de 82 Activitats «Previstes» només 7 no s'han fet, i de les que no s'han fet com el cinema i el Ball se'n va informar amb cartells al lloc de l'Espectacle. Una activitat, «Festival Infantil», per un error d'impremta figurava a la Plaça Víctor Català en lloc de Montgó.

3r. Que ja és molt que amb la manca de col·laboració de moltes Entitats s'hagi pogut fer un programa General (—sotmès a possibles modificacions pels organitzadors de les diferents Activitats).

Atentament,

Josep Lluís Sastre

L'ESCALA, 24 de setembre de 1986

EDITORIAL

CAL PARLAR-NE

D'un temps ençà. D'uns anys ençà, les coses canvien molt de pressa. Hi ha moltes innovacions en tots els camps que fa que s'evolucioni —que es canviï amb molta rapidesa, sense haver assumit moltes vegades com caldria aquestes modificacions. Amb altres paraules: es cremen etapes amb molta, amb massa facilitat; es digereix amb massa rapidesa, sense pair. I llavors vénen les conseqüències, no sempre agradables, massa sovint perjudicials.

I això passa en política, passa a la societat i a la família, i també passa en l'ensenyament.

Fa uns anys hi va haver un canvi profund en l'ensenyament, molt necessari, per cert, el resultat del qual, però, en aquests moments, sembla que no ha estat massa satisfactori. El fracàs escolar que es dona en el nostre país fa pensar molt; fa suposar que hi ha alguna cosa que no funciona i s'hi hauria de posar remei: el nostre jovent s'hi està jugant molt, i nosaltres també.

Fa molt temps, també, que proposem un debat sobre aquest tema des d'aquestes pàgines. Tots hi tenim alguna cosa a dir: els pares, els professors, els mateixos alumnes, tots. Està en joc el futur dels nostres fills i, per tant, de la nostra societat futura.

¿Heu pensat mai què passarà quan a aquest jovent li toqui governar? Estaran prou preparats? O necessitaran que algú altre els «governi»?

Quan aquestes coses passen, ja sabem tots com acaben. Aleshores vénen els «salvadors» i...





BOICOT

La meua decisió està presa irrevocablement. El qui estimi que tinc raó que em segueixi: d'ara endavant, sol o acompanyat, no entraré mai a menjar a cap «Mesón» (sigui «del Conde», «del General» o «de los Naranjos»). Ni em faré servir gasolina o fer reparar el cotxe en cap «Garaje-Estación de Servicios». Ni acudiré als serveis de «Electricidad y Electrodomésticos». Ni faré valer cap «Despacho de Administración de Fincas». Ni aniré a beure res a cap «Bar de los Compadres». Ni tractaré cap afer immobiliari amb «consejeros en promociones, transacciones e inversiones». Ni (encara menys) cruspí al restaurant «La Coquille». I mil etcèteres.

Ho dic clar i català, (salvant les transcripcions).

I em refereixo, és clar, al territori català.

I si he d'entrar a un restaurant i no se'm presenta el menú, o la carta, en català, me n'aniré a un altre.

Ademés, ignoraré totes aquestes adreces si se'm demana parer.

Oh!, no em faig il·lusions: el boicot que jo, solet, pugui perpetrar, farà potser riure als que infringeixen (voluntàriament o no) la llei. Però cada voluntat afegida decuplica la puixança.

I no és pas que jo tingui la més mínima tírria contra els que exploten aquests comerços i activitats; ni els conec i, naturalment, ignoro si són no-catalans.

Considero, però, que és més que l'hora de què els catalans ens desencorbem contra tanta tolerància. Callar i cedir complaentment frega el limfatisme. L'apatia és l'arrel de l'abandó i abdicar és morir.

Com ja ho deia en el número de Juliol, jo no desitjo pas què la llengua catalana sigui dominadora, però sí dominant; mai, en tot cas, dominada. Repeteixo: jo sóc, dels que no repel·leixen pas de que el castellà figuri, amb el català, en tots els rètols i cartells dels països catalans; el que és intolerable és que hi apareixi tot sol.

La degradació de la nostra parla és innegable; cal, només, donar un cop d'ull al nostre entorn per a què la cosa ens salti a la vista.

Entre altres anomalies, observareu que la llengua francesa, en els rètols i cartells, és molt més freqüent que la catalana: «A louer», «Entrée interdite», «Parking privée», (aquest emprant un anglicisme), etc., tot ells sense l'equivalència en català, (i en castellà si es vol). A on estem? A França o a Catalunya?

Catalans! Això vol un crit d'alarma: despertem-nos, car estem perdent la nostra identitat! Si tots, sense violències ni sutzures repulsives, però amb determinació, participem en nombre a aquesta acció, és molt possible que l'eficàcia sigui dels nostres.

I si reeixim, jo, personalment, em faré servir amb molt de gust, si el cas es presenta, a la Fonda del Comte (o a la del vassall), al Restaurant de la Petxina, al despatx d'administració de finques, al garatge de mecànica, al Bar dels Companys, etc., etc.

SADERRA



TELEMÀTICA

La paraula **Telemàtica** va nèixer de la contracció de dos altres termes: **telecomunicacions** i **informàtica**. L'esmentada paraula es va donar a conèixer públicament, per primera vegada, en un article publicat el 17 de maig de 1977, a la revista catalana **Novàtica**, pel Doctor Enginyer de Telecomunicacions **Lluís Arroyo**. Però, a partir de principis de 1978, amb el famós informe francès Nora-Minc, es va començar a divulgar la paraula telemàtica i no es va reconèixer mai al Dr. Lluís Arroyo la paternitat d'aquest mot.

Dues de les conclusions de l'informe Nora-Minc deien:

- La Telemàtica, a diferència de l'electricitat, no conduirà un corrent inert sinó informació, és a dir: poder.
- La Telemàtica pot donar lloc al naixement d'una nova societat.

Avui, la Telemàtica és un compendi de moltes coses: correu electrònic, télex, vidiotext, teletext, facsimil, telecompria, teleinformàtica, teleconferència, televisió per cable, telemedicina, telemesura, telebanc, telealarma, etc.

Han passat ja molts anys des del primer telegrama morse de la història, que es va realitzar entre Washington i Baltimore, l'1 de gener de 1845, amb la següent frase: «What hath God wrought» (Allò que ens ha proporcionat Déu); i no tants des de la primera

comunicació via satèl·lit, realitzada el 23 d'agost de 1963, entre el president Kennedy i el primer ministre de Nigèria, que acabava amb la mateixa frase. Avui per avui, ja es poden transmetre tota mena de dades i imatges des de la pròpia casa a qualsevol part del món.

El 1972, la CTNE va iniciar el primer servei públic de transmissió de dades mitjançant la utilització de les tècniques digitals de commutació de paquets (xarxa IBERPAC). Aquest lideratge espanyol va durar 6 anys i després, com quasi sempre, vam perdre la supremacia.

Els francesos han volgut donar passes de gegant amb la Telemàtica desenvolupant plans per al gran públic. El 1981, la Direcció General de Telecomunicacions va llançar la primera experiència telemàtica de domini públic a Vélizy (operació Telérel), on es van instal·lar 2.500 terminals, a través de les quals 200 prestataris ofereixen els seus serveis i els seus productes: jocs, horaris de trens i d'avió, reserves de llocs, consultes a bancs, venda per correspondència, etc. Però l'experiència va ser un fracàs de previsió ja que en dos anys de serveis es va realitzar una mitjana de dues consultes per setmana i llar.

A gran part de les llars franceses s'està introduint el terminal Minitel en lloc de la tradicional guia telefònica de paper, i el lliura gratuïtament la mateixa companyia de comunicacions PTT. El preu del servei a través de Minitel és de dues classes: l'anomenat «gratuït», a 30 cèntims per minut i el de «pagament», que va entre 0,80 i 1,20 francs per minut.

Els usuaris de microordinadors s'estan mentalitzant cada vegada més per utilitzar un «modem» (modelador-demodador) i poder accedir a informacions o comunicar-se amb altres ordinadors a través del telèfon.

També estan proliferant en l'actualitat les xarxes locals entre ordinadors (LAN = Local Area Network), que s'utilitzen sobretot per a les comunicacions en distàncies relativament curtes (dins d'un mateix edifici, per exemple).

FEDE



MEMÒRIA POPULAR

Els grups acostumen a ser formats des de dues fins a màxim deu o dotze persones. Tots homes. Tots vells, grans, madurs, jubilats o tercera edat, com se'ls vulgui anomenar. Els llocs de trobada i reunió són estratègics: el banc de can Massanet, a la plaça Víctor Català davant la Caixa Provincial, a l'escaló exterior de la Caixa de Pensions a la platja i al banc del «Si no fos...» al passeig marítim.

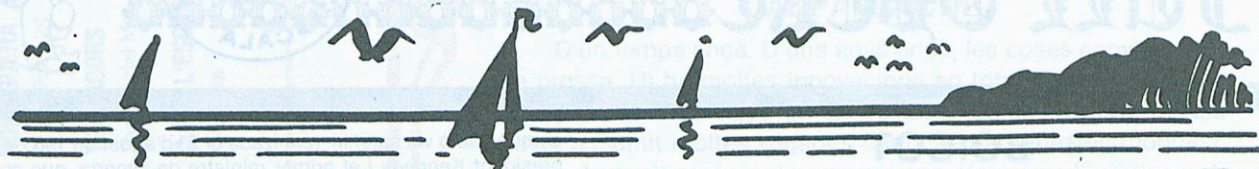
Per ells, anar a un lloc o altre depèn molt d'on visquin, de l'estació de l'any, del temps que fa, de l'hora del dia. No hi ha problema. Quan hi van, sigui quan sigui, ja saben on trobaran la resta de la colla. Per exemple, en un dia de tramuntana s'aboquen tots cap a la plaça Víctor Català, a recer del vent i amb un bon solet de companyia.

Són homes que han viscut la vida, i que ara la porten carregada a les espatlles. Han treballat la terra o el mar, tant s'hi val, però res els ha estat fàcil. Les mans les tenen dures i aspres. Les cares cremades de sol i plenes d'arruges. Han superat el llistó que s'havien previst, i ara accepten amb resignació un futur que no han de fabricar ells, que els ve donat. Van perdent les il·lusions.

Quan veig aquests grups, m'inquieto i em sento preocupat per mi mateix, ja que sóc un ignorant al seu costat. Ells saben moltes d'aquelles coses del món i de la vida, que els llibres no ensenyen. Coses senzilles, però que són les més importants. Coses d'abans i de sempre, que ells guarden i amb ells s'aniran.

En ells rau una mena de saviesa popular. Ells són memòria popular. Per no perdre-la hauríem d'haver-los xuclat aquest suc de coneixences essencials, ja que preocupa l'arribada del dia en què se'ls aturi la llum, l'aigua i el vent, i s'emportin amb ells, tots aquests noms i secrets del nostre poble, l'Escala, que els més joves mai descobrirem.

P. Juhé



Ramon Ylla i Heras

JARDINER

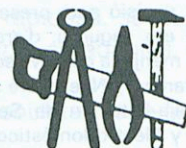
PROJECTES, MANTENIMENTS I NETEGES
DE JARDINS I TERRASSES

C/ Muntanya Rodona, 12
Camp dels Pilans
Tel. 77 17 34

C/ Maranges, 25
L'ESCALA (Girona)
Tel. 77 01 95

FERRETERIA

GUILLOT



PINTURES
I
JARDINERIA



C/ del Mar, 6
Telèfon: 77 04 86

L'ESCALA

ESTUDI I SERVEI

ASSESORIA EMPRESARIAL

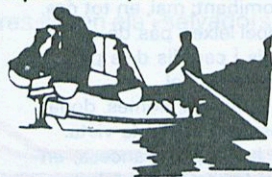
L'ESCALA - Tel. 77 10 23

Area laboral i social - Aspectes fiscals de l'empresa
Assessorament jurídic-empresarial - Contabilitats
Gestions de tota mena - Assegurances

JAUME BATLLE PAGÈS
Agent Col·legiat d'Assegurances

Hostal «El Roser»

RESTAURANT
especialitat en peixos i mariscs

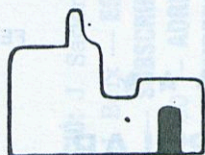


★ ★
HOSTAL MIRYAM HOSTAL REINA

Complete bathroom / Baño completo
Salle de bains complete / Mit Baderaum
Calefacció Central / Aire acondicionat
Parking Particular / Obert tot l'any

Darrera l'Església, 9
Tels. (972) 770219 / 770977

L'ESCALA
Costa Brava (Girona)



Residencial «FLORA PARK»

(PUIG PEDRÓ)

Construcció de vivendes amb jardí i piscina
comunitàries, a partir de:
5.200.000⁺

condicions de pagament a convenir.
RAFAEL MORENO I GARCIA

Tel. 77 08 71 Port d'en Perris L'ESCALA



RAFAEL MORENO I GARCIA

CONSTRUCTOR D'OBRES
Venda de parcel·les «Jardines del pedró»

Tel. 77 08 71

Port d'en Perris

L'ESCALA

AGRUPACIÓ FLEQUERA EMPORDANESA S.A.

Carretera de Viladamat a Palafrugell s/n

Telèfon: 77 00 81 — L'ESCALA

G FINQUES GUANTER

ASSEGURANCES EN GENERAL
GARANTIA D'EFICÀCIA I SRIETAT

Avinguda Ave Maria, 7
L'ESCALA

Tel. (972) 77 02 72



LA MORT D'UNA GUITARRA

Ensofida en un racó
una guitarra empolsada,
ningú no l'estimà de debò
malbaratant l'ocasió
i ara es troba deturada,
restant trista sens sonar
i amb les cordes rovellades.
Però li agradava tant dringar
que amb afany provà d'anar
cap a unes altres contrades;
més ningú no la volgué,
ja era vella i malmenada.
I, a poc a poc, s'ha marcit
sense so ni benaurança.

GOTEJAR

Després de prèvies ventades
s'ennegreix el cel de cop,
corren fosques nuvolades
ràpides i adelerades
fins que el sol esdevé xop.

No són sempre iguals els núvols,
és el vent qui els remou;
semblen aucells que fan vols
o agrupats pilons de pols
que es desfan tan bon punt plou.

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

De la terra en són molt lluny
però sovint se'ls pot ben veure;
des d'un juny a l'altre juny
donen gotes com qui els muny
malgrat que costi de creure.

La natura necessita dels núvols el plovisqueig
perquè ni plantes, ni animals, ni homes
no viuen sense el barreig
de l'aigua, terra i oreig
amalgamats, com dins d'un coixí les plomes.

És bo que l'aigua plujana
caigui quan és necessària;
es desitja si és llunyana,
però cap tempesta no es demana
invocant a Santa Bàrbara una pregària.

Si la pluja és en excés
i l'aigua esdevé un obstacle
es torna caure en el rès,
ja no es vol que ploqui més
i s'espera un miracle.

PILAR PELLICER de GISPERT



L'HORT D'EN MANEGAT ★ ★ ★ ★ ★

Una parcel·la situada entre el carrer Perris i les penyes del mar era anomenat l'hort d'en Manegat. Era una extensió considerable de terreny i els carrers que avui s'hi troben no hi eren pas. Era una paret alta que feia de tancament de la propietat. El propietari era en Manegat i és per això que en deien l'hort d'en Manegat. Tot això formava part de la propietat que els Blondel tenien dintre d'aquell indret.

El pare de Josep Maria de Miquel que tenia la titulació de marquès de Blondel del Estanque, (era el quart) va donar compliment a la paraula donada pel seu pare l'Augusto de Miquel, el tercer marquès de Blondel del Estanque. Així els Manegat varen tenir una propietat que era una horta, hi havia un pou i una nòria i era això un hort —com molts n'hi havia a l'Escala—, dintre el casc que avui és el casc antic.

Els Manegat eren una família que tenien o tenen un cognom que sembla que porta les arrels germàniques, Man vol dir home i Ast branca traduït de l'alemany, com si es tractés d'uns descendents d'una immigració forta al segle XVII quan les pertinences espanyoles als Països Baixos, Flandes varen anar a mans dels nacionalistes i va ser una pèrdua per l'Estat espanyol de quelcom que no era possible mantenir. Tota aquella gent que es varen posar al costat de la causa favorablement als reis espanyols, en perdre, varen abandonar el país.

També hi ha un altre nom que és Manassa que sembla que té unes connotacions a Manegat pel que fa a les seves arrels lingüístiques. Això de què avui dia hi ha a l'Escala la Ronda, el Passeig, el carrer del mar, la baixada d'en Manassa, és molt. Quins serien els orígens de tota aquesta denominació? Serien els Manassa, família influent els qui van donar nom a totes aquestes demarcacions del poble. Manassa i Manegat com si anessin agafats de la mà, com si es tractés d'unes referències a allò que dic més amunt.

A la fi del segle XVII és quan es consolida el poble de l'Escala com a poble amb unes edificacions i unes cases pairals riques que donaven la continuïtat de l'existència; no era allò de plegar veles quan els temps eren dolents econòmicament i tornar-hi una altra vegada, no; s'agafa una continuïtat i aquesta continuïtat ve donada per les

mansions que tenien suport amb l'agricultura i la pesca i comercialitzaven els productes i anaven a pescar lluny amb unes barques rudimentàries.

El paperament que hi ha darrera l'hort d'en Manegat posa una nota de coneixement d'altres punts socials i també s'ambienta de les dates de la fi del segle XVII. Avui dia l'atomització de la propietat dintre d'aquells indrets ha fet que aquestes petites notícies, siguin solament un record, una referència refrescant per conèixer millor el que era l'Escala fa un grapat d'anys. Finques fora de censos, finques que eren comprades amb calés, tal com era una compravenda neta de drets reals, alguns d'altres indrets gravats avui dia encara amb censos del Comte d'Empúries, marcaven una certa diferència. Qui tenia calés, més possibilitats de compra tenia, de compra amb finca neta d'entrebancs.

Això és solament una petita referència als Manegat que si avui no tenen el protagonisme que tenien en d'altres èpoques, és part de la història del poble i el mateix es pot dir dels Manassa.

J.R.



MARIA BUIXEDA BURGAS

Vímet

C/ Empúries, 19
C/ Calvari, 20
Teléf. (972) 77 01 85
L'ESCALA (Girona)

- Mobles
- Articles Bambú
- Decoració
- Cistelleria
- Regals
- Bosses

**ANXOVES
DE
L'ESCALA**
MAGDALENA SUREDA



Telèfon 77 01 46

**BANULL
BANCOTI
BANCOTRAI
BANCOTRANS**
Banc Comercial Transatlàntic
L'ESCALA



CASA CENTRAL BARCELONA
més de 90 oficines a Espanya

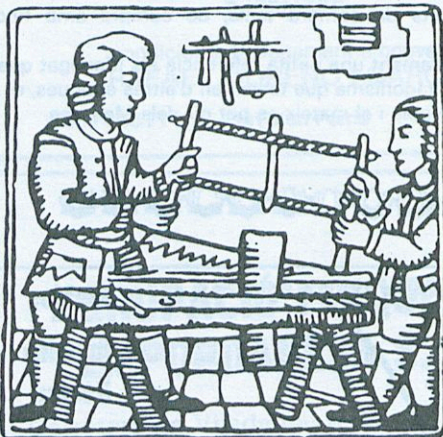


**CAIXA D'ESTALVIS
PROVINCIAL
DE GIRONA**

**UNITS PER L'INTERES
DE LES
COMARQUES GIRONINES**

Plaça Víctor Català, 9

L'ESCALA

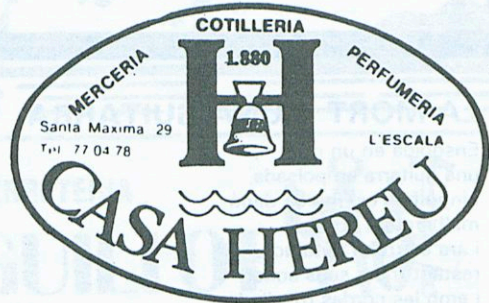


Mobles Sancho

Ctra. Palafrugell s/n. (davant gasolinera)

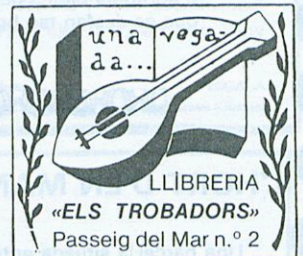
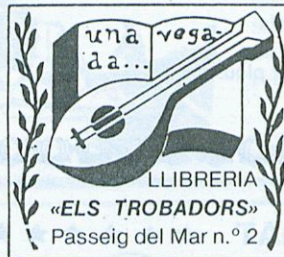
Telèfon 77 04 85

L'ESCALA



CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"



Lindan
ELECTRODOMESTICS

Servei TV garantit
A. PRADO - Tel. 77 04 90

Plaça de les Escoles

L'ESCALA



CASA FEIXAS

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES, SANITARIES I CALEFECIÓ
FERRETERIA, ELECTRODOMESTICS I ARTICLES PER A REGAL

Plaça Víctor Català, 17
Telèfon 77 01 99

L'ESCALA (Girona)



NICARAGUA, AVUI (I)

Actualment Nicaragua està patint les pressions militars, econòmiques, polítiques i diplomàtiques més fortes d'un dels Estats i Govern més poderosos de la Terra: EE.UU.

Per què aquesta agressió criminal contra un país petit i pobre de tres milions d'habitants? Ho podríem resumir en dues raons: l'agressió de l'imperialisme nord-americà es dona més per qüestions d'estratègia geopolítica (el país està comprès en la «zona de seguretat» dels EE.UU. que ells mateixos han establert i que arriba des de la seva frontera Sud fins a Panamà; i a més a més hi ha la vella possibilitat de la construcció d'un canal inter oceànic que posseeix Nicaragua) que per qüestions econòmiques.

Però sobretot i especialment és la por a l'exemple, al model, a l'extensió de la Revolució Popular el que realment preocupa l'imperialisme, el temor que funcioni el projecte revolucionari i demostrï se l'alternativa d'una societat justa, digna i humana. Fidel Castro va dir una vegada: «La Revolució és la malaltia més contagiosa que existeix».

Efectivament: Després del triomf de la Revolució Popular del 19 de juliol de 1979, encapçalada pel Front Sandinista d'Alliberament Nacional (el nom de «Sandinista» ve de César Augusto Sandino, que els anys 30 ja es va enfrontar amb els EE.UU. però va morir assassinat pel primer membre de la nissaga dels Somoza) es va dur a terme una de les experiències més importants de la humanitat per alliberar un poble d'una dictadura, un poble que volia determinar lliurement el seu destí i que es va posar a reconstruir el país. Les llibertats, l'educació, la sanitat, la propietat de la terra, la vida cívica i política van experimentar canvis fonamentals. Això no va agradar als EE.UU. que es consideren els amos del món i només estan disposats a acceptar els països que responguin als seus interessos polítics, econòmics i militars. Però es a partir de la presa de posició de Ronald Reagan que la intervenció es converteix en descarada en tots els àmbits; no respectant les més elementals normes que marca el Dret Internacional que ells mateixos han contribuït ha elaborar. No poden suportar que un país petit desafii l'Imperi.

Estats Units facilita ajuda militar als enemics de la Revolució, els anomenats «contras» que es valen de la hipòcrita política dels països fronterers (Honduras i Costa Rica) per desenvolupar les seves criminals activitats militars. Aquests «contras» sense l'ajuda dels EE.UU. desapareixarien en 24 hores.

(II)

Nicaragua és un país que no té Marina de Guerra i amb prou feines aviació militar. EE.UU. és una potència nuclear mundial que destina més de 100.000 milions de dolars —administrats per la CIA— a desgastar i matar un poble que simplement vol portar endavant uns canvis polítics-socials i econòmics.

Com està actualment Nicaragua i en que consisteix l'agressió?

Sense caure en trionfalismes, podem dir que en el terreny militar es presenta totalment favorable a la Revolució. És pot parlar d'una derrota estratègica de la contrarevolució, que es concreta en una reducció dels combats i en un marc geogràfic cada vegada més fronterer. L'estratègia de la «contra» d'alliberament d'un territori i la creació de grans contingents per realitzar grans operacions ha estat frustat:

Però es en el terreny soci-econòmic que l'agressió es tradueix en un aturament dels avenços socials populars-educació, sanitat, habitatge- tan important per al poble nicaragüenc, en un aprofundiment de la crisi econòmica, dificultats en la distribució de productes, i naturalment la desviació de recursos humans i pressupostos econòmics, un 50% cap a la prioritat de la defensa per sobreviure. D'aquesta manera les elevades despeses per a la guerra han provocat el creixement de la inflació paral·lelament a l'especulació i a la disminució de la producció.

Es fan grans esforços d'adaptació econòmica a l'actual situació, dintre d'una línia de supervivència i d'un especial conglomerat social -conseqüència de la formació del capitalisme dependent- es a dir, un abundant camperolat mitjà i petit,

proletariat agroindustrial, temporer que es confon amb el petit camperol, un reduït proletariat urbà i força artesans; així com un extens sector comerciant.

(III)

La guerra de desgast a que està sotmesa Nicaragua pels EE.UU. té repercussions socials molt greus: obstaculitza els programes populars com el natural desenvolupament econòmic. Tot això afavoreix un cert descontent que l'imperialisme provoca i aprofita per desestabilitzar la política interna intentant crear un front intern d'oposició al capdavant del qual estaria el Cardenal Obando, que encapçala la jerarquia catòlica més reaccionària que manipula la tradicional religiositat del poble.

Malgrat tot això la Revolució Popular Sandinista continua endavant amb el seu programa polític, democràtic i popular, «pluralisme polític» i «economia mixta», com ho ha demostrat la celebració d'eleccions l'any 1984 i el projecte de constitució, amb la participació directa del poble, dinamitzant, organitzant i donant suport a la Revolució a través de les importants organitzacions de masses (es calculen 2 milions de persones organitzades de 3 milions d'habitants), formes de democràcia directa i popular. En el terreny econòmic importants nacionalitzacions, Reforma Agrària, una política econòmica guiada en tot moment segons la «lògica de les majories» dintre d'una «guerra de baixa intensidad» amb tot el que això representa.

Hem de defensar i ser solidaris amb aquesta revolució popular en la qual els cristians hi tenen un protagonisme important i decisiu. Sense exagerar es pot dir que el futur de la humanitat està en com es desenvolupi el procés revolucionari d'aquest petit país. Un poble que va desafiar, guanyar i ara resisteix les embestides del país més poderós del món: els EE.UU. La jove i nova Nicaragua ha de sobreviure.

F. TUBAU



DAVANT DEL BOSC CREMAT Camí de Sant Joan

He pujat a Montserrat
per veure el que passava,
he seguit tots els camins
a cada tram em parava.

...Sento l'olor de la cendra
el baf de fusta cremada...
veig el bosc negre
d'una negror desolada.

Qui t'ha ennegrit així
muntanya verda i gemada?

És l'incògnit greu
És el dubte que esperona
és la incertesa absurda
que mata i destrueix
tanta i tanta cosa bona!
Què podem fer?
davant aquesta barbàrie...

Nosaltres també som una mica
arbres cremats!
La vida ens ha calcinat
coses, anhels i ambicions
i ens mirem amb la tristor
amb què mirem la muntanya
que avança ja la tador!

...Però nosaltres amunt!
tenim uns brots per florir
l'esperit no se'ns ha cremat
l'esperit no pot mai morir!

Que aquesta malesa soferta
en un estiu xafogós
ens porti una nova empenta
per repoblar nostra nit
quan només hi ha la cendra
i ens doni coratge
per fer de Montserrat i del món
un nou i bell habitatge
on regni la pau i l'amor
i ací «d'un MÓN NOU»
en comenci el ROMIATGE

Neus Ximinis

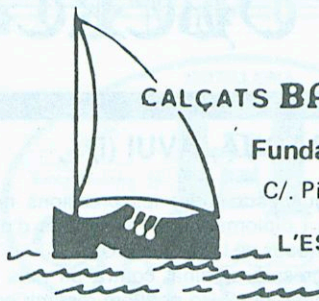
MAGATZEMS **TITUS** S. A.

BEGUDES:

DAMM HENNINGER LA CASERA
TRINARANJUS LLET RANIA LLET LETONA
AIGUA DE VICHY AIGUA DE VILADRAU
VINS LA-VID FRUCO CODORNIU

Ctra. Viladamat A Palafrugell, Km. 7
Tels. (972) 77 04 04 - 508 - 584

L'ESCALA (Girona)



CALÇATS BALLESTA

Fundada l'any 1920

C/. Pintor Joan Massanet, 10
Tel. 77 02 53
L'ESCALA (Costa Brava)

MAGATZEMS **TITUS** S. A.

CONGELATS — CONCESSIONARI —
GELATS



Ctra. Viladamat
A Palafrugell, Km. 7
Tels. (972) 77 04 04
- 508 - 584
L'ESCALA (Girona)



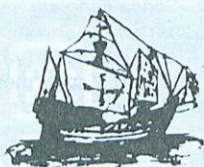
JOIERIA - RELLOTGERIA

J. Molinas

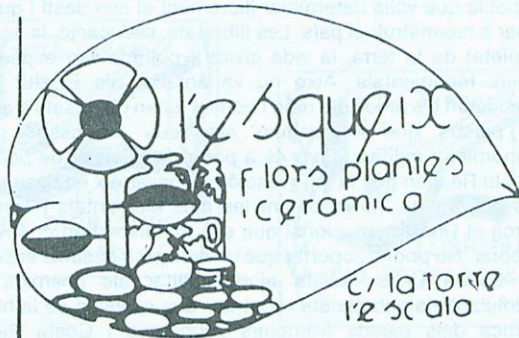
REPARACIONS
COPES I TROFEUS ESPORTIUS

C/. Joan Massanet, 26
Tel. 77 05 48

L'ESCALA



Caravel·la



ROSA MARIA BALLESTA

CENTRE
D'ESPECÍFICS

FÓRMULES
MAGISTRALS



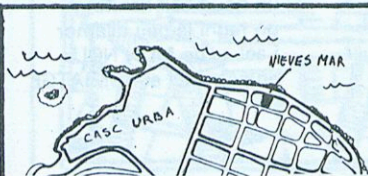
FARMACIA

Pintor Joan Massanet, 4 - Tel. 77 15 75
L'ESCALA - Alt Empordà

FLECA I QUEVIURES

Plaça Mercat
Tel. 77 00 82

L'ESCALA
(Girona)



HOTEL
RESTAURANT

NIEVES MAR
(ANTIGA CASA NIEVES)



Tels. 77 03 00 — 77 03 04 - Passeig Marítim - L'ESCALA
(Costa Brava)



JOPA

nàutica
Closa del Llop, s/n.
Tel. (972) 77 07 55
L'ESCALA (Girona)

EMBARCACIONS - MOTORS - ACCESSORIS

EVINRUDE

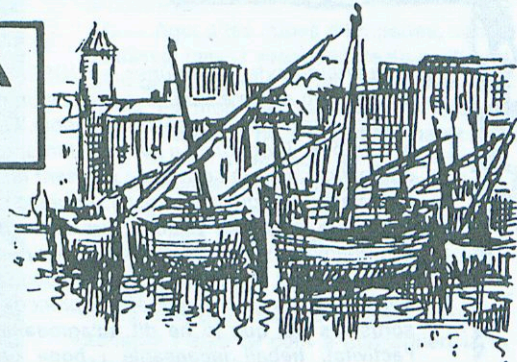
VIDA ESCALENCA

REFRESQUEM LA MEMÒRIA

UNA CRÒNICA DE FA UNS ANYS

Efectivament, és així. Gairebé en fa una trentena. La vàrem publicar en el Diari de Girona Los Sitios.

Era exactament el 14 de novembre de 1957 i, traduïda del castellà, deia literalment així:



UN GAT QUE VA DE PESCA

A l'aparador d'un establiment de la població apareix, aquests dies, una oportuna i original fotografia, a gran tamany, la qual gaudeix de l'admiració del públic que allà es detura.

A la fotografia apareixen unes caixes de peix i, en una d'elles, un espavilat gat en el precís moment de fer-se amb una magnífica sardina.

La fotografia fou feta un matí de la passada primavera.

Les teranyines havien estat afortunades la nit abans i el bon gat, com tants altres companys seus, havia estat matiner. Així ho solen ésser tots els dies quan el fi olfacte els endevina que a la platja hi trobaran un bon esmorzar sense necessitat d'haver de vigilar tota una nit per a poder capturar un ossut i raquític ratolí.

Els saben molt bé que baixant a la platja de bona hora –a voltes dels punts més distants de la població– l'apat el tenen segur.

En el pitjor dels casos, s'exposen a una puntada de peu d'algun pescador, davant el perill de fer-lo entrebancar, atrafegats com estan, portant caixes d'un costat a l'altre.

Però prefereixen aquest risc a haver d'esquivar l'estreta vigilància a la qual es veuen sotmesos durant tot el dia per les mestresses de casa.

A la més petita temptativa que fan els gats d'ensumar el guisat de la cuina, ja tenen sobre les espatlles un bon cop d'escombra.

Tot això s'ho va pensar molt bé el gat que apareix a la foto, aquell matí de primavera i, sense que ningú no el molestés, tot aprofitant un moment que la gent estava atrafegada amb la subhasta d'uniques altres caixes, ell va marxar ràpid i lleuger amb la seva indefensa presa, cap un racó tranquil on ningú no el destorbés.

Així són les coses dels gats en una població marinera com la nostra, els matins de pesca.



TROFEU DEL GOVERNADOR CIVIL

A l'aparador d'un establiment de la població es troba exposada al públic la magnífica copa regalada per l'excel·lentíssim Governador Civil de la província, senyor **Pagès Costart**, als dos equips de voleibol de la Secció Femenina de l'Escaló, pels èxits assolits en aquest esport durant la darrera temporada.

Ja en cròniques anteriors, els auguràvem grans resultats si continuaven en el bon camí emprès, tot i tractar-se de la seva primera temporada oficial.

L'èxit més afalagador no podia ésser altre que l'obtenció d'aquest trofeu –més que pel trofeu en sí, per la persona del donant– cosa que les esperonarà de cares a properes competicions, en les quals confiem sabran posar ben alt el nom de l'Escaló.

No sé exactament si aquest fou l'equip guanyador del qual parlem a la crònica, però per la cara de satisfacció que hi posen podríem dir que sí.

Potser us faran gràcia les faldilles que porten i l'abundància de roba de les seves bruses. –Fillets, tingueu en compte que de llavors ençà han passat ja trenta anys–. A més, tampoc no els està tan i tan malament. És clar que si a aquella època haguessin jugat amb pantalonets curts i jerseis ben cenyidets –com es fa ara–, ben segur que haurien omplert el recinte de gom a gom. A cada època, li correspon la seva manera d'ésser.

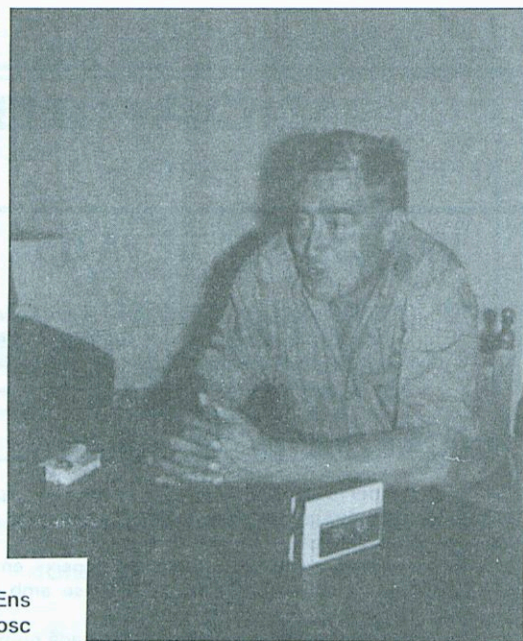
D'esquerra a dreta, tenim: **la Pilar Simón, la Maria Geli, la Clarita Batalla, la Roser Sabadí, la Teresa Pujol, la M^{re} Teresa Palau i l'Elena Ballesta**, i, sobresortint per la seva alçada, serietat i elegància en el vestir, en **Jesús Puig**, que deuria ésser l'entrenador –cosa difícil amb tantes dones– o bé el delegat d'expedició.

Com que s'acosta la rifa de Nadal, bo serà que tingueu en compte aquest número, que també pot sortir premiat amb la grossa.

Els soldats d'aquell temps –com veiem a la foto– no solament feien la instrucció i les guàrdies, sinó que també es prestaven voluntaris –o per força– per fer altres feines, com per exemple, arranjar la xarxa de la pista de voleibol.



El guarda forestal d'Empúries, en JOSEP GILABERT I BEL, és un home molt amable. No és un escalenc nadiu, és un de tants escalencs que han vingut d'altres terres a treballar al nostre poble. Els seus orígens, les seves arrels són al Camp de Tarragona i a elles vol tornar quan arribi la jubilació. És un home que estima molt la seva feina i se sent orgullós que un dels seus fills també hagi volgut ser guarda forestal. Aquesta estimació per la seva feina és una cosa que nosaltres podem corroborar de dues maneres: Ens ha volgut acompanyar a visitar la zona repoblada perquè ens adonessim de la feina que s'hi està fent i el resultat, i, per altra banda, les magnífiques paraules que ha tingut pels companys que el van precedir en el seu càrrec: «Encara que no sortís res del que jo he dit, m'agradaria que públicament que gràcies a l'activitat, treball incansable i bona gestió d'en Joanet Bosch, dit el "Pontònic", va ser possible la fixació de les dunes. Va ser un home que va viure gairebé solament pel seu treball. El seu fill i el seu nét també van ser guardes forestals, per tant van ser tres generacions de guardes en actiu. Guardes fermes, de no haver estat així, segurament degut a les èpoques de necessitats que es van patir, ara no hi hauria molts dels pins que hi ha a les dunes».



L'Escalenc.— D'on sou, on va nàixer?

Josep Gilabert.— Sóc del Camp de Tarragona, vaig nàixer en un mas del terme municipal de Tortosa l'any 1933. Els meus pares eren pagesos i el mas on vivíem estava molt introduït a la Serra del Boix, que es troba partint de Mora d'Ebre en el seu marge esquerre. Vivíem de la terra, dels cultius d'ametllers, oliveres, de la vinya i del ramat. En aquella serralada hi havia una vintena de masos, que no eren massa junts. Vivíem una mica aïllats i potser una mica primitius. I aquell aïllament donava un caràcter especial, reservat, com el que tenen la gent de la muntanya.

L'Esc.— Fins quan va viure en terres tarragonines?

J.G.— La meua vinculació als termes forestals ja ve des de els 13 anys. A aquesta edat quan es feien temporades de treballs forestals jo ja hi anava però d'aiguader, que consistia en portar aigua a la gent o recollir les eines o fer els encàrrecs que manava el guarda de torn. Aquest va ser el meu col·legi. Vaig marxar cap a la mili el 1955 i em van llicenciar l'agost del 1956. El setembre d'aquest mateix any vaig presentar i vaig treure les oposicions de guarda forestal. Em vaig poder quedar al mateix poble fins al 1967. Mentre, ja m'havia casat: teníem els dos fills grans. Cap al començament del 1967 em va sortir aquesta plaça de guarda forestal d'Empúries. Vaig arribar aquí el dia 27 de febrer del 1967.

L'Esc.— Vau anar a l'escola a Tortosa?

J.G.— No hi vaig poder anar mai a l'escola. Les primeres nocions me les va ensenyar un pastor que hi havia per aquella serralada. El «Vell Moliner» que era com anomenaven a aquell pastor em va ensenyar les beceroles. Aquest home havia baixat de la part d'Aragó, de «Carentes», de la zona de Vall de Roures. Aleshores, quan ens trobàvem amb el ramat per aquelles muntanyes, ell m'ensenyava coses i em vaig afeccionar una mica a llegir i a escriure. A casa, hi havia Terra Baixa d'Angel Guimerà i aquest va ser el primer llibre que vaig llegir. Des de aleshores sempre em va agradar molt llegir i escriure i amb el temps em vaig anar comprant llibrets d'aritmètica i gramàtica.

L'Esc.— Quina feina feieu com a guarda?

J.G.— Quan vaig ingressar em vaig fer càrrec de la brigada de treballs que hi havia al mont de la Serralada del Boix: «Boinac i Fulliola»; la quantitat de treballadors depenia de l'època de treball del camp.

Vam repoblar uns tres milions de pins. Ho vam repoblar perquè s'havien desforestat molt aquelles terres, segurament pel pastureig abusiu.

Treballàvem de la següent manera: Ens construïem barraques en clarianes del bosc i allí hi passàvem tota la setmana. Marxàvem el dilluns amb un parell de matxos i el menjar de tota la setmana. Teníem boví, bacallà, arengades, patates, pa. Això es feia a l'hivern i a l'estiu. Treballàvem de dilluns a dissabte. El dissabte baixàvem al poble. I encara hi havia temps de tot, d'anar a la barberia, a veure la xicota i passar pel cafè a fer la partida amb els amics. Ara no hi ha temps de res.

L'Esc.— Com passàveu les estones d'esbarjo, quan èreu dins el bosc?

J.G.— Normalment solíem jugar a les bitlles que ens feiem nosaltres amb socs d'alzines. Posàvem sis bitlles a una clariana i jugàvem. Ens hi jugàvem, bé el cafè del dissabte, bé un traguinyol de la bóta del company o una cigarreta.

A l'estiu començàvem a treballar aviadet, a les 12 plegàvem i fins a les 4 no tornàvem a començar. A l'hora del sol i després de dinar feiem la migdiada i després jugàvem a cartes o escrivíem.

L'Esc.— Quin tipus de vegetació hi havia a la serralada del Boix?

J.G.— El tipus de matorral d'aquella zona era el «romer» però uns romers grandiosos, no n'he vist enlloc com aquells. Tenien unes soques com el cos d'un home. Hi havia també sabines, que són semblants al xiprès, i llentiscle. També es trobava, fins als 700 metres alguna clotada de pi alepensis o pi bord. A partir dels 700 metres ja podíem trobar algun pi larisi o pi negral. I a partir dels 800 hi havia el pi rogelet. Aquest pi era autòcton. També s'hi trobàvem teixos molts vells, teixos d'uns 40 cms. de diàmetre.

L'Esc.— De quin territori heu de tenir cura com a guarda?

J.G.— Del mont públic de l'Escala, que és la duna litoral d'aquí a Empúries, té 15 Ha. i va des del pont del rec del Moli fins al Riuet, de la muntanya de Torroella de Montgri, que és propietat de l'Ajuntament d'aquella vila, i de les dunes, també de Torroella, que són continuïtat de les d'aquí i pertanyen a la Generalitat. Hem fet tanta feina aquí com a la Muntanya de Torroella, però d'aquí no podem ensenyar res perquè el factor «turista» fa molt mal. Allà si que si veu la feina feta! Hi ha una colla d'hectàrees repoblades. Tant a la carretera, que va a l'Estartit com a la que va de l'Escala a Belcaire que fa dos anys que és feta.

L'Esc.— Quina és la feina que us ha encomanat des de que sou a l'Escala?

J.G.— La meua feina ha estat fer les

replantacions de la Muntanya Gran i fixar una mica les dunes. Fixar, vallar i anar fent intents de protecció, ja que els turistes no ho respecten massa i ho van destrossant. Ara la sorra de les dunes del Riuet és al Riells. Ha quedat un buit d'uns 60.000 m² de sorra i, segurament, no hi haurà aportació de sorra a les platges d'Empúries fins que s'hagi omplert aquest buit.

L'Esc.— Actualment quina feina feu?

J.G.— La feina que estem fent ara és la repoblació de la Muntanya Gran, en fem unes 40 o 50 Ha. a l'any, i la neteja i conservació d'aquestes repoblacions. Els pins que plantem són de l'any i tenen uns 12 cm.

L'Esc.— Perquè es fa la fixació de dunes?

J.G.— La fixació de les dunes es va iniciar a principis de segle perquè les dunes anaven de Nord a Sud. Aleshores, passaven per l'escorçador, la Clota del Llop, saltaven cap al Mas Cremat i l'Horta d'En Puig i arribaven a la Carretera de Torroella i l'Estartit. La punta de les dunes invadida tota la plana del Ter. El cap de les dunes corria uns 14 metres l'any. Va ser una bona pensada la fixació d'aquestes dunes per mitjà de la repoblació. Els primers treballs es van fer cap el 1895 i duraren uns 20 anys.

L'Esc.— Per quantes persones està formada la vostra brigada?

J.G.— Ara hi ha, a part de jo, quatre treballadors, tres de Viladamat i un de l'Escala. Són contractats. Ja fa cinc anys que treballem junts, hem tingut la sort d'anar tenint subvencions. Seria una llàstima que haguéssim de plegar per falta de diners perquè fan la feina tant bé com jo i ja consideren que és la seva professió treballar al bosc amb mi. El més jove té 26 anys.

L'Esc.— Quin tipus de material teniu?

J.G.— Gairebé tot es fa d'una manera mecanitzada menys replantar els pins que es fa a pic. Per estassar hi han unes maquinetes que fan molta feina.

L'Esc.— Què se'n fa de la brossa del bosc?

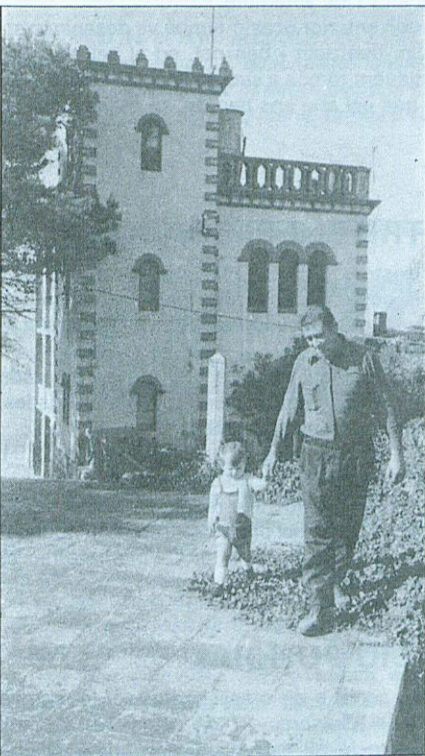
J.G.— La brossa no és convenient cremar-la quan es neteja el bosc, en alguns casos no és ni convenient estassar-la. Jo crec que tota planta que neix en un bosc és necessària, la natura la cria i hi ha d'estar, sempre i quan no sigui una repoblació i hi hagi un ofegament de la planta a protegir o bé sigui una zona de molt de perill i s'hagi de fer un trencafocs, com pot ser la protecció d'una línia elèctrica o les vores

d'una carretera o àrees molt visitades per a la gent; fora d'aquests casos, el matorral tallat d'un bosc queda en la terra, ja que quan es podreix crea una capa de matèria orgànica. I aquesta matèria orgànica és necessària. Si et passeges per les dunes de Torroella, sembla que ho fas sobre un coixí, hi ha llocs que et passeges per sobre d'uns 90 cm. de fullaraca. Per exemple, agafeu les dunes si les volguessim netejar tant bé que treguessim el fullam que hi ha al sòl, aquest fet seria un desastre ecològic.

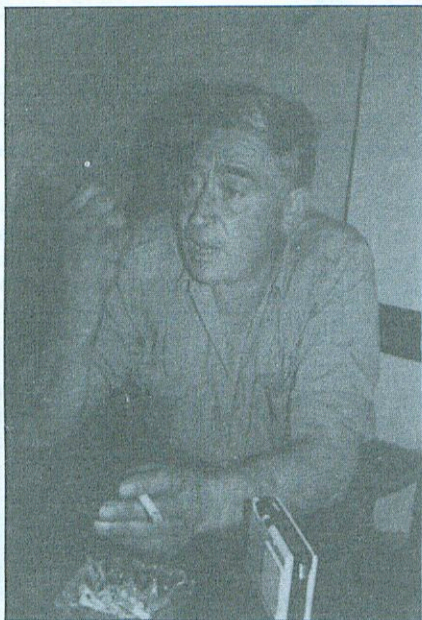
L'Esc.— El nostre bosc abans era un bosc d'alzines?.

J.G.— Darrera el bosc de pi neix el bosc d'alzines. El bosc autòcton. Les alzines es reproduïxen naturalment dins el bosc de pi. A les dunes d'Empúries hi ha una naixó d'alzines tremenda. A algunes finques de l'Escala que abans havien estat vinyes, es van plantar els pins i al darrera dels pins neixen les alzines.

Com explicar-ho?. No ho sé ben bé. Crec que els responsables d'aquest fet són els tudons o algun altre tipus d'ocell emigrant. Perquè aquestes aus quan arriben als alzinars a part d'atipar-se, se'n emporten 3 ó 4 grans a les potes, i en arribar a alguna pineda sempre en cau un o altre que germina.



A les dunes de Torroella està passant el mateix. Entren per Torreferrana, que és el primer bosc de repoblació que es va fer a principis de segle, s'hi havien fet uns pins molt macos. Però a l'any 1962 hi va haver un foc que va sortir de Santa Caterina, jo encara no era aquí, i va cremar tota la part de Sobrestany, i la part dels Vivers de Sant Josep. Els pins cremats van ser tallats. Tot seguit van nèixer més pins que un no vol. En van nèixer més que blat. Nosaltres els hem anant aclarint i conservant i ara ens trobem que d'aquesta segona repoblació el cinquanta per cent són alzines, reproduïdes d'una manera natural. Quan fem un sanejament de bosc d'aquest tipus de vegades tallem tres pins per salvar una alzina.



L'Esc.— Quin tipus de vegetació i fauna hi ha als nostres boscos?.

J.G.— El romani, l'estepa i la garriga són les tres parts dominants dels nostres matorrals. A la zona de les dunes la garriga no creix gaire. Però a la zona caliza, com és el massís del Montgrí, la Muntanya Gran i el Milà hi predomina. També podem trobar-hi espigol, algun ginebró, llentiscle, alabern i ginesta.

A la muntanya de Torroella s'hi troba el margalló, aquesta zona és la més al Nord d'Europa on s'hi pot trobar aquesta planta de manera espontània.

Pel que fa a la fauna, podem trobar perdius, ara ja poques, conills, tudons, merles i esquiroles. A mida que les repoblacions es van engrandint hi ha més merles i esquiroles. També hi ha gaigs. A les dunes d'Empúries han criat aquest any els gaigs. N'hi ha deu o dotze. A la Muntanya Gran hi ha senglars i guilles, forces. Aquí han trobat una manera fàcil de viure. Tenen aigua a prop i els camps de conreu a la vora. Aleshores de dia es posen dins el bosc ben amagats. Els caçadors fa tres anys que van matar set senglars en un dia.

L'Esc.— Quines destrosses fan els turistes al nostre bosc?.

J.G.— Aquí a les dunes d'Empúries, com a qualsevol massa vegetal el trepig continuat de la gent és el que fa mal. La vegetació de dunes és molt sensible. Darrera aquests pins d'Empúries no n'hi podran haver mai més. Ni fent repoblació ni d'una manera natural. Darrera aquests pins no n'hi ha cap de petit, no hi ha sotabosc.

Els pins més vells d'aquí deuen tenir de 18 a 90 anys. Tots han estat repoblats, ja que abans no n'hi havia cap.

Hi ha més gent del que aquesta zona pot admetre i això té com a conseqüència la degradació del bosc.

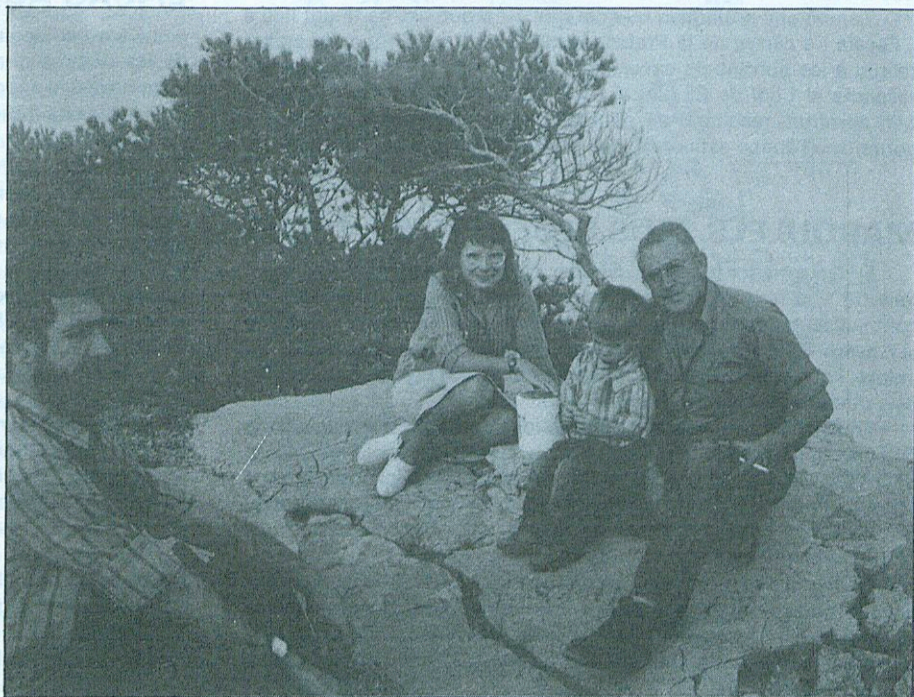
L'Esc.— Quines sol.lucions hi veurieu?.

J.G.— Crec que com a sol.lució, no hi hauria com fer la carretera d'Empúries peatonal. Els cotxes volen aparcar, ara rasquen un pi, ara xafent un evònim. Si no el xafa el cotxe, igual el trenca el conductor per poder aparcar. Hi ha molts cotxes aparcats i això fa que la gent que vol venir a banyar a Empúries a peu ha de passar per dintre les dunes. Venint de l'Escala cap a Empúries totes les cases tenen fàcil accés a la carretera del Museu, per tant seria possible fer-ho «peatonal». Aquesta zona en ser bosc públic pertany a la Generalitat i ho administra el Departament del Medi Natural. Però això no vol dir que sigui una propietat d'aquest organisme. De fet això és de l'Escala, jo crec que tinc cura del bosc de la gent de l'Escala. És l'Ajuntament que hauria de buscar juntament amb aquest Departament i els veïns d'Empúries una sol.lució.

L'Esc.— Creieu que els escalencs i la gent que ens visita valora i estima el bosc?.

J.G.— La Muntanya de Torroella no arriba a la categoria de parc natural. Però és un lloc on una persona pot anar, si vol, dues hores a caminar sense trobar-ne una altra. Tots els que vivim a l'Escala, crec que vivim en una comarca privilegiada. Si una persona vol sortir de l'Escala per anar a passejar i vol fer un manat d'espàrecs o un ranxo de cargols el pot fer. I quan és l'època també pot anar a peu a fer un castell de bolets. Hi ha persones que han de fer 300 Km. per poder anar a dinar sota un pi. El que passa és que els que hi vivim no ho sabem apreciar prou.

RODOMA





DONAR SANG ÉS UN DEURE. REBRE-LA UN DRET

A «L'Escalenc» del mes passat, i dins la secció «Bústia», sota el títol «Donar sang és donar vida», llegíem un breu article que lamentava el baix índex de participació de la nostra localitat, només amb 87 donacions en les dues vegades que «La Germandat de Donadors de Sang de Girona» havia estat present a L'Escala l'any 1985, tal com recull la publicació «Estímul» n° 10, que periòdicament edita aquesta Entitat.

Enllaçant amb aquest escrit, ens cal deixar constància que el propassat 20 de setembre tingué lloc una altra «Donació de Sang», amb una aflluència considerable, especialment si la comparem amb les de l'any passat.

Aquesta vegada es practicaren 175 extraccions, quan en les dues col·lectes de l'any 1985 només se n'havien fet 87.

Aquestes dades ens han estat facilitades i confirmades pel delegat de la «Germandat de Donadors de Sang» a L'Escala, Sr. Ramon Ministrat Agustí, el qual vol fer arribar el seu agraïment per aquesta notable participació que va superar les previsions de l'Associació.

Cadascun dels donants, al cap d'uns quinze dies, rep un carnet –si encara no és soci– i un informe de l'anàlisi, de gran interès per a detectar qualsevol símptoma o inici d'enfermetat que, d'aquesta manera, pot ésser tractada preventivament.

Ens recorda que es tenen previstes dues donacions més per al proper any, la primera de les quals tindria lloc, sembla ésser, als voltants del mes d'abril.

Per a confirmar-ho i facilitar més informació sobre el tema, en un proper Noticiari donarem tota mena d'explicacions que es vagin rebent.

CURSET DE LA POLICIA MUNICIPAL

L'Escola de la Policia Municipal de Girona, en l'especialitat de «Tir Policial», ve portant a terme un interessant Curset de «Tir i coneixement de l'arma».

Es tracta d'una experiència interessant a través d'unes pràctiques i de l'obtenció d'uns coneixements jurídics i administratius sobre l'ús de l'arma.

Veient i manipulant una variada gamma d'armes –de tot tipus de calibre, metralletes, pistoles, armes curtes i armes llargues, etc...– a fi de familiaritzar-s'hi s'hi s'arriba a discernir entre els diferents models, i saber quan es tracta d'una arma simulada i quan es tracta d'una arma autèntica.

En aquests cursets, hi intervé un número limitat de policies municipals que es van rellevant en diferents grups. De moment, de L'Escala n'hi han pres part quatre, i a la propera tongada, n'hi entraran dos més.

També ens notifiquen que del 6 al 17 d'octubre ha tingut lloc a L'Escala i a càrrec de la Prefectura de Trànsit de Girona, un curset relatiu a les normes de circulació i actuació de la Policia Municipal respecte al Codi de Circulació, d'un interès rellevant i que, d'ésser ben aprofitat, resultaria de gran utilitat per als agents municipals, sobretot a l'època estiuenca, que és quan realment han d'intervenir.

MARQUI ELS SEUS OBJECTES DE VALOR

El Governador Civil de Girona, Sr. Pere Navarro Olivera, va remetre a la redacció de «L'Escalenc», amb prec de publicació, un completíssim dossier relatiu a la campanya que està portant a terme el Govern Civil, sota la denominació «Marqui els seus objectes de valor», i que segurament haureu tingut ocasió de comprovar a través dels diferents mitjans de comunicació.

En la tasca de cercar noves solucions i una millor eficàcia en la defensa de la propietat i la lluita contra la delinqüència, el Govern Civil proposa una innovació que entén pot ésser molt vàlida, si es compta amb la col·laboració ciutadana: consisteix a marcar o gravar els objectes de valor amb el número del Document Nacional d'Identitat.

Es tracta d'una mesura ben senzilla i que pot efectuar-se sobre aquells objectes que, pel valor i característiques, desperten més interès en els lladres, com per exemple: televisions, vídeos, equips d'alta fidelitat, aparells fotogràfics, objectes d'or i plata, rellotges de valor, pells, etc...

Aquest sistema dificulta el robatori i la posterior comercialització dels objectes robats. Adverteix del perill a un possible comprador, facilita la tasca policial i possibilita la recuperació de l'objecte, així com la localització del propietari.

El gravat pot fer-se de diverses formes, utilitzant punxons, llàpissos elèctrics, rotuladors especials, etc...

Per a facilitar el sistema de gravació i oferir qualsevol tipus d'informació al respecte, s'ha obert en el propi edifici del Govern Civil de Girona, a l'Avinguda Jaume I, 17. Tel. 20 17 99, una oficina atesa permanentment per dues persones, amb un horari de les 9 a les 21 hores.

Un estudi realitzat prèviament –consultes individuals o col·lectives, reunions, dinàmiques de grup, etc– preveu una bona acceptació per part de l'opinió pública i una bona predisposició a posar en pràctica el sistema.

ROBEN EL CAP DEL MONUMENT A LA GENT DEL MAR

Ha desaparegut el rostre del vell mariner del «Monument a la gent del mar», ubicat –com tothom sap– a l'aparcament de La Punta.

La Policia Municipal ens confirma que la seva desaparició es produí la matinada del 10 a l'11 de setembre.

Sembla ésser que en una anterior ocasió també va desaparèixer, però el tornaren a col·locar, ben polit i ben net, en el bell mig del monument, cosa que desitjaríem tornés a succeir ara, tot i que no en som massa optimistes ja que pel que ens han dit, va ésser sacsejat i posteriorment arrancat.

MALESTAR ENTRE ELS PESCADORS

Sembla ésser que existeix un cert malestar entre la gent pescadora per la prohibició de no poder sortir a pescar el divendres a la nit, ja que la normativa vigent preveu dos dies de descans a la setmana: divendres i dissabte.

Però l'economia de moltes famílies del sector es veu afectada per aquesta mesura, ja que el mal temps no permet, moltes vegades, que es pugui sortir a la mar durant els dies hàbils.

Concretament, es parla d'un promig, al llarg de l'any, de 2,91 calades a la setmana, que resulten del tot insuficients.

Ja el dia 25 de setembre tingué lloc una reunió amb assistència de mariners i illurs dones per a tractar del problema, i ens han notificat que es recullen signatures per a fer arribar la protesta a la Direcció General de Pesca de la Generalitat.

EFICAÇ ACTUACIÓ POLICIAL

Com ben segur haureu sentit a dir o assabentat per la premsa de les nostres comarques, el dimecres 17 de setembre, al matí, culminava una important operació policial amb el descobriment d'una doble xarxa de tràfic d'estupefaents que actuava a la nostra població.

Inspectors del Cos Nacional de Policia de Girona i membres del Grup de Delinqüència Internacional de Barcelona en col·laboració amb la Policia Municipal de L'Escala, varen iniciar una ràpida actuació que acabà amb la detenció de vuit persones, concretament, quatre gambians i quatre espanyols.

Sembla ésser que actuaven en dos grups diferents, que no estaven en connexió entre ells. Se sospitava de dos domicilis a la urbanització Puig Reig –venint de Bellcaire, a mà esquerra, abans d'entrar a L'Escala– i, prèvia autorització policial, s'intervingueren grans quantitats de droga (heroïna, marihuana, hachís...) i altres complements per a combinar fins més d'unes dues-centes dosis. També es recuperà, de procedència il·lícita, amb tota seguretat, diners en efectiu, un televisor, un vídeo, un ràdio-cassette, un equip musical, etc..., tot això fruit de diversos robatoris i valorat en una mica més d'1.200.000 pessetes.

En relació al tema del robatori a L'Escala i més concretament, a les urbanitzacions ubicades a les rodalies de la població, el Cap de la Policia Municipal ens ha manifestat que ell seria partidari de poder comptar amb uns guàrdies de barri, amb vigilància permanent durant el dia. Reconeix que és molt difícil eradicar totalment aquest problema, però amb l'alternativa que proposa, creu que el robatori al disseminat minvaria considerablement.

VICTÒRIA SALA FITA, NOVA METGESSA DE LA SEGURETAT SOCIAL A L'ESCALA

Des del primer d'octubre exerceix com a nova metgessa de la Seguretat Social a L'Escala la senyora Victòria Sala Fita, la qual va guanyar el concurs a la plaça que deixà vacant voluntàriament l'anterior doctor Joan Mora Brugués, qui s'ha traslladat a Girona.

La doctora Victòria Sala visita a la Casa del Mar de dilluns a dissabte de 10 a 1, en horari de matins, i dilluns, dimecres i dijous de 4 a 6, com horari de tardes.



Aquest és el rètol publicitari de L'ESCALA, ubicat a l'autopista, concretament a uns 9 quilòmetres abans d'arribar a la sortida 5 d'Orriols, i sobre el qual ja anticipàvem la notícia en el Noticiari Local del mes d'agost. (Foto i disseny, Benjami Bofarull).



RELACIÓ MENSUAL DELS SERVEIS PRESTATS PER AQUEST SERVEI DE POLICIA MUNICIPAL

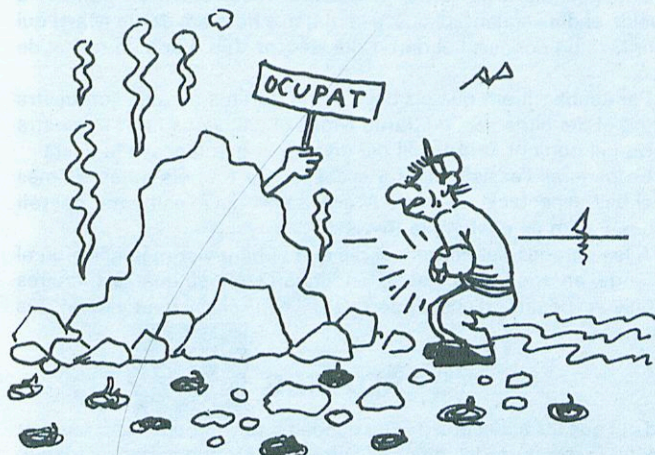
INTERVENCIÓ	QUANTITAT
Aldarulls a la via pública	9
Aldarulls entre veïns	—
Aldarulls entre família	—
Accidents de circulació sense ferits	12
Accidents de circulació amb ferits	4
Accidents de circulació amb víctimes mortals	—
Localització de persones perdudes	2
Localització de domicilis, hotels, pensions, etc	25
Informacions vàries via telefònica	80
Informació de les patrulles en servei a la població i terme	200
Recuperació vehicles turismes	1
Recuperació motocicletes	4
Recuperació ciclomotors i bicicletes	1
Detencions per robatori a la propietat	8
Detencions per robatori a l'interior de turismes	—
Altres detencions	9
Trasllat amb la patrulla d'auxili	16
Serveis mèdics	119
Serveis farmàcia	34
Trobada d'objectes a la via pública	12
Ajut en incendis	2
Regulació de la circulació en hores	68
Salvaments	—
Ajuts a transeünts necessitats	4
Escàndol públic (exhibicionistes, banyistes sense roba, etc)	—
Atemptats a agents de l'Autoritat	—
Denúncies pel C. de la Circulació	36
Denúncies per les O.O.M.M.	—
Total Kms. vehicles del Servei Municipal	9.850



de més i de menys...

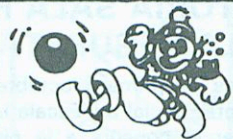
Ha passat un altre estiu. Unes benefactores pluges i unes oportunes tramuntanades han netejat de porqueria els carrers i esbargit la grassosa poluïció d'una massa humana gregària i desvagada, donant un aspecte menys ingrat a la nostra vila. Hauria de ser el moment de fer inventari col·lectiu envers les fites positives assolides, així com de les «assignatures pendents», que han tornat a quedar «penjades» altra vegada, i plantejar amb temps les solucions a tants i tants problemes, petits i grossos, que una comunitat com la nostra que gira quasi exclusivament entorn al turisme, comporta. Problemes específics que requereixen plantejaments molt meditats per a trobar respostes que armonitzin el bé comú amb els interessos particulars, molt respectables, però que mai han de prevaler sobre els primers. I tenir suficient valentia per afrontar-los sense prejudicis i aplicar les solucions sense dubtes, amb la convicció que s'està actuant de la forma correcta i justa. Nosaltres, en la nostra modèstia, continuarem insistint i recordant, a través de les nostres pàgines, aspectes, descuits i circumstàncies objectables que, tal com diem en, l'encapçalament de la sessió, són tramesos pels nostres lectors, observats per nosaltres i que oferim amb la sana intenció crítica de contribuir a una millor convivència. I per això ens agradaria poder dir ben aviat que han desaparegut els excrements dels gossos (propietat d'amos poc escrupolosos) dels nostres carrers; que la gent penja acuradament les escombraries en llocs fora de l'abast dels animals; que les bosses de deixalles que es dipositen en els contenidors estan ben lligades i no empestifèn el recipient; que les motos respecten els límits legalitzats, en el soroll dels seus tubs; que no són permesos els escàndols sonors (altaveus i personal) superada l'hora normal que en els països civilitzats té prioritat el descans dels veïns; que l'especulació voraç és frenada pel seny, la sensibilitat, la cultura, l'estimació al nostre entorn i el respecte a les nostres arrels, etc. etc. Així sia.

Aquesta secció, concebuda com espai d'expressió crítica en el més positiu sentit de l'acceptació, aplega les opinions dels lectors recollides per la Redacció, que les publica com a un aspecte més de servei públic.



Amb tot un any per endavant, creiem que és hora de plantejar-se la necessitat de construir uns lavabos públics, situats en llocs estratègics (v.g. en la Platja i el Passeig Marítim, com a mínim), que, a més a més de constituir un evident servei públic de primera necessitat, evitaria que s'utilitzessin llocs inadequats, per tots coneguts, veritables focus antihigièncs de porqueria i mals olors.





FESTA MAJOR DE L'ESCALA 86

La nostra vila continua mantenint la Festa Major en els dies tradicionals, s'escaigui quan s'escaigui la diada de Santa Màxima. Tot i que, segons diverses opinions, enguany es podien haver aprofitat el divendres, dissabte i diumenge anteriors a la Festa i fins i tot el dissabte i diumenge posteriors, els actes s'han limitat als dies 2, 3, 4 i 5 de setembre –respectivament dimarts, dimecres, dijous i divendres– si exceptuem la intervenció de l'**Esbart Dansaire Manresà**, que tenia lloc la vigília a la nit a l'Envelat, per cert amb una actuació molt acurada i una presentació i vistositat remarcables. En iniciar el resum de diferents manifestacions que s'han portat a terme, aquests quatre dies, volem esmentar que varem gaudir d'un temps extraordinari, la qual cosa va permetre la celebració de tots els actes programats.

Començarem referint-nos a la **Missa concelebrada** per sis sacerdots, en honor a la Patrona, que el dimarts a les onze del matí tenia lloc a l'Església Parroquial, amb participació de la Coral Empòrium i el cant dels Goigs a Santa Màxima.

El mateix dimarts, a la nit, a la Platja –per cert que no va començar amb la puntualitat dels altres anys– la monumental exhibició de **Focs d'Artifici**, que aplega tan extraordinària afluència de públic i que, com sempre, es feu mereixedora dels més favorables elogis dels assistents.

Pel que fa als festivals infantils anotem aquests: el primer dia al matí, a la Platja, el de proves nàutiques, el mateix dia a la tarda, a l'Envelat, ball i atraccions amb participació del grup **Pegadolça**. El segon dia al matí, al Camp d'Esports «Miramar», les diferents proves de bicicletes i també el dimecres, a la tarda, a la Plaça Victor Català, actuació del **Circ al Carrer**.

De partits de futbol va haver-n'hi dos: el del primer dia, a les vuit del vespre amb la visita del Girona i el del tercer dia a les deu de la nit amb participació del Banyoles. Tots dos partits, en els quals el nostre conjunt s'enfrontà a equips de dues categories superiors, varen acabar amb el mateix resultat de 4 a 1, favorable als forasters.

El primer dia, a la nit, en lloc de ball va haver-hi a l'Envelat un espectacle de varietats que amb el títol de «IVA...MOS TODOS A REIR», anunciava tres hores màgiques de diversió, amb actuació de «Els germans Calatrava», «Teresita la mojada», «Serenella» i el Ballet internacional «Ricky Dancers».

Quan a sardanes varen interpretar-se'n en total seixanta tres: quinze el primer dia per la cobla **Ciutat de Girona**; quinze el segon dia, tres per la **Marina** i dotze per la **Baix Empordà**; divuit el tercer dia, sis per la cobla **Foment**, sis per **La Principal de Banyoles** i sis per **La Principal de Cassà** i quinze el darrer dia, nou per la cobla **Girona** i sis per la **Camprodon**.

El segon dia, a la tarda, la **Marina** interpretava un concert a l'Envelat, el dia següent, dijous, a la mateixa hora era **Janio Marti** qui presentava un concert i el darrer dia **Hèctor Vila** ofería un recital de cançó.

Per acabar direm que els balls de nit, foren a cura de l'orquestra **Marina** el del dimecres, de **Janio Marti** el del dijous i de l'orquestra **Girona** i el conjunt **Brindis**, el del divendres que tancava la Festa.

En general, l'assistència ha escassejat a tots els actes. El més lluït el ball-espectacle de **Janio Marti**, a part del ja esmentat **castell de focs** i, com és costum, la **Revista**.

A les parades del Passeig el dia que hi hem vist més gent fou el diumenge anterior a la Festa, en un any en el qual els firaires semblaven posats d'acord perquè a cap casa manuessin les «xoxones».

SARDANES



Tot i que les audicions d'estiu queden interrompudes i no omplen totes les setmanes del mes, el setembre és quan més sardanes s'interpreten a la nostra vila, ja que hi ha la Festa Major, hi ha la Diada de Catalunya, així com hi té lloc –aquest ha estat el tercer any consecutiu– la «Nit de la Sardana». De les ballades de la Festa Major en donem detall en un altre escrit d'aquest mateix número. Pel que fa al dia 11 –remarquem que la bandera catalana va onejar també enguany a la roca del Cargol– varem tenir l'actuació de **La principal de Banyoles**, a les 10 de la nit, tancant la ballada, com ja és habitual, amb la interpretació d'«ELS SEGADORS». La doble audició de la «Nit de la Sardana», el dissabte dia 13 a partir de les 10, amb un temps esplèndid, va ser a cura de les cobles **Flama de Farners** i **Foment de la Sardana**, que intervingueren per aquest ordre, oferint aquest repertori: **La Flama**, «Entre amics» de Josep Viader; «Girona Ciutat

Pubilla» de Manel S. Puigferrer; «Bella dansa» de Josep Carbó; «Sentmenat sardanista» de Conrad Saló; «Pal de paller» de Ricard Viladesau i «Apa, Ramon» de Francesc Mas i Ros. Tot seguit el **Foment**: «Ès de Verges» de Josep Grivé; «En Ton paleta» de Francesc Vilaró; «Aires amerencs» de Pere Fontàs; «Petits brots i llavor» de Carles Santiago; «Llavaneres» de Francesc Mas i Ros i «Petó i natjada» d'Enric Vilà.

FUTBOL



Durant el mes de setembre no han començat totes les competicions en què participen equips del F.C. l'Escala. Les iniciades han donat aquests resultats:

Juvenil		
dia 28	L'Escala – Olot	2-6
Tercera Regional		
dia 14	L'Escala – Viladamat	2-2
dia 21	Gualta – L'Escala	3-1
dia 28	L'Escala – Sant Antoni	0-1
Primera Regional		
dia 14	Besalú – L'Escala	1-1
dia 21	L'Escala – Cristinenc	1-1
dia 28	Salt – L'Escala	2-2

Resultats dels festivals infantils que varen tenir lloc per la Festa Major, que ens ha facilitat el PATRONAT MUNICIPAL D'ESPORTS DE LA NOSTRA VILA.

El dimarts dia 2, a la Platja, els de les proves de natació foren: **Cursa fins a 8 anys** Nois, Primer: Jordi Sureda; Segon: Marcel Hernández; Tercer: Miquel Medina i Primer local: Josep M^e González. Noies; Primera: Anna Gasca; Segona: Mireia Company; Tercera Irene Carreras i Primera local Araceli Palma. **Cursa de 9 a 12 anys**: Nois; Primer: Marc Colomeda; Segon: Robert Cobersí; Tercer: Pau Pujolar i Primer local: Pere Escat. Noies; Primera: Patrícia Ors, Segona: Maria Franconetti; Tercera: Elena Noguer i Primera local: Cristina Gallego.

Cursa de 13 a 15 anys Nois, Primer: David Puentes; Segon: Martí Nadal; Tercer: Santi Badenes i Primer local: Josep Gardella. Noies, Primera: Mònica Ors. **Cursa per a partir de 16 anys**, Nois, Primer: Francesc Caparrós; Segon: Albert Bonaventura; Tercer: Josep-Lluís Figueras i Primer Local: Josep-Lluís Sastre. Noies, Primera: Maria-Àngels Jacas; Segona: Agustina Jacas i Primera Local: Roser Ramió.

La cucanya va donar aquest resultat: Primer: Francesc Caparrós; Segon: Joan-Carles Giral; Tercer: Santi Badenes; Quart: Sergi Badenes; Cinquè: Jordi Torras; Sisè: Salvador Feliu; Setè: Josep Escat; Vuitè: Eduard Moreno i Desè: Joan Sureda. Cloïa el festival la tirada de pilotes pels petits i la tradicional d'ànecs pels grans.



El dimecres dia 3, al Camp d'Esports Miramar els des festival ciclista: **Cursa fins a 8 anys circuit camp de futbol:** Nois; Primer: Marc Traiter, Segon; David Ribas i Tercer: Enric Font. Noies, Primera: Àlicia Tortejada; Segona: Eva Romero i Tercera: Anna Valenzuela.

Cursa de 9 a 12 anys una volta (mil metres) al circuit Miramar: Nois, primer: Joan Llop; segon: Joaquim Espinosa i tercer; Pere Riembau, Noies, primera: Maria-Rosa Parals, segona: Sandra Font i tercera: Maria Franconetti.

Prova «tortuga» per a fins a 12 anys. Nois; Primer: Marc Colomeda i noies; Primera: Maria Franconetti. També es va fer una «ginkama» amb cintes, obstacles, pomes... finalitzant amb una trencada d'olles on poderen prendre part els participants.

TENNIS

A les pistes de Riells de Dalt, va tenir lloc des del 31 d'agost al 7 de setembre el **II CAMPIONAT DE TENNIS - FESTA MAJOR 86**, en el qual participaren 18 jugadors en la prova individual i 8 parelles en la de dobles. Va proclamar-se campió **Rafael López**, qui va guanyar la final a Joan Sues, quedant a tercer i quart lloc, respectivament, **Josep M^e Vilà** i **Josep López**. Pel que fa a la competició de dobles **Gómez-Gómez** assoliren el títol en vèncer a la final la parella formada per **Sues-Figueras**.

Vili-Gran



TENNIS TAULA

La temporada 86-87 ja ha començat i el CER L'Escala, un any més, surt amb la il·lusió i les ganes de fer un bon paper a totes les competicions en les quals prendrà part.

Podríem dir que el gran repte de la temporada seria aconseguir l'ascens a la 1^a divisió nacional, amb no poques dificultats, ja que els representants barcelonins han estat sempre uns rivals poc menys que insalvables. Per això, s'ha reforçat el primer equip i amb la intenció de situar-lo al més alt nivell possible, es procura que els jugadors infantils i juvenils, vagin pujant amb l'objectiu d'arribar el més enlaire possible.

El segon gran objectiu és la recuperació del campionat provincial juvenil per equips, aconseguit fa dues temporades i que ens permetés la participació als Campionats de Catalunya i Campionats d'Espanya.

De moment s'han omplert una vintena de fitxes de jugadors federats, repartits de la següent manera:

- 1^a categoria sènior:

Ricard Palau (jugador i entrenador del CER), Joan Carles Fajardo (2^a temporada al club), Joan Sues, Fèlix Guanter.

- Veterans:

Daniel Sabrià, Joan Marquès.

- 3^a categoria sènior:

Carles Guanter, Xavier Cortal (que segueix de baixa), Carles Pous.

- Juvenils:

Josep M^e Guanter, Josep Lluís Cortal, Robert Mas, Josep Escat.

- Infantils:

Jaume Sues, Edgar Jové, Miquel Baix, Carles Caparrós, Gaspar Hernández.

- Sènior Fèmines:

Victòria Olivares, Carme Sureda.

De les setenes 24 Hores de Cassà de la Selva, dels dies 30 i 31 d'agost, amb una participació de 224 jugadors, n'hem de destacar l'actuació dels nostres jugadors, especialment la novena plaça d'en Joan Sues, a la categoria absoluta, d'entre 120 participants, molts d'ells de gran nivell. A més de superar a jugadors de reconeguda categoria a nivell de categoria nacional, fou el primer gironí classificat. D'entre els juvenils, amb 36 jugadors, en Josep M^e Guanter i en Josep Lluís Cortal quedaren en setè i vuitè lloc, respectivament. I l'infantil Jaume Sues fou setè d'entre divuit jugadors.

També es va jugar el 14 de setembre el «Memorial Joan Julià» per equips, entre els millors equips provincials. El CER L'Escala, representat per Joan Carles Fajardo, Joan Sues i els juvenils Josep Lluís Cortal i Josep M^e Guanter, fou el clar guanyador, superant a la final al 21 Canvi 5 de Girona per 4 a 2, després d'haver guanyat àmpliament els partits de les fases prèvies.

I el 27 de setembre es jugà a Palafrugell el TOP provincial amb la participació dels millors jugadors infantils i juvenils de la temporada anterior, convocats per la Federació provincial, d'acord amb la classificació per rànking.

En Josep Lluís Cortal, brillant campió provincial infantil 85-86, va guanyar també aquesta prova, confirmant-se com un dels jugadors amb més futur en el tennis taula gironí.

A la categoria juvenil, Josep M^e Guanter fou sisè i d'entre les fèmines, la Victòria Olivares, la tercera.

Fèlix Guanter



lectura

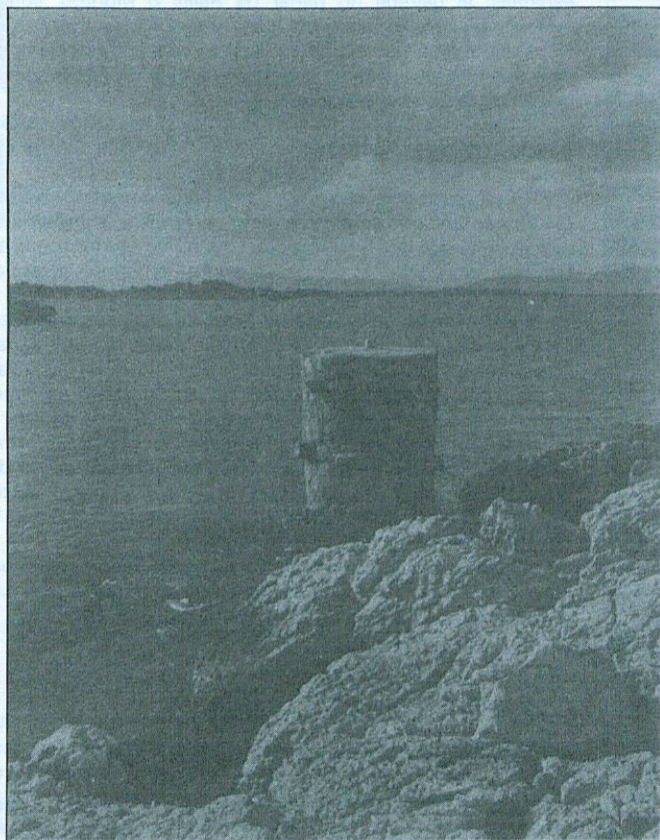
L A B A D I A

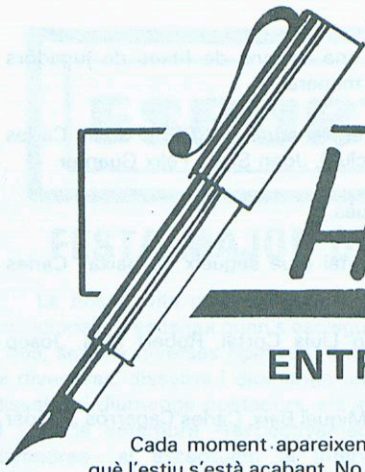
Escotadura de la costa brava
per on aixeca el cap el Pirineu.
Enamorat Tità de la mar blava
els seus braços li estén. Montgó i Norfeu

són ses mans gegantines enfonsades
a les profunditats del gran abís
i retenen les aigües engrapades
perquè pugui copsar-ne tot l'encís.

I quan són entelats per la boirada,
i de la mar s'esfuma la blavor,
d'enyorança es marfon i és escampada
per afraus i cingleres la tristor.

J. BARCELÓ I MATAS





HISSANT LA PLOMA

ENTRETEMPS

I

Cada moment apareixen davant els nostres ulls més proves de què l'estiu s'està acabant. No n'hi ha prou que a la televisió ens diguin que aquest dia o l'altre comença oficialment la tardor, d'altres fenòmens ens ho testimonien de manera més contundent. Cada vegada hi ha menys gent, fins arribar el moment en què certs llocs del poble és possible posar-se a escoltar com canta algun ocell, o com alguna onada embesteix furiosa contra les roques. Fa uns dies això no ho podíem fer, ja que la gran concentració de gent que suportava el poble emetia un soroll que ho envaïa tot. Fa menys calor, comencen a apareixer els abrigalls, alhora que van desapareixent cada vegada més els banyistes. El mar pel seu cantó es manté calent degut a l'energia acumulada al llarg de tot l'estiu, però qualsevol dia ens sorprendrà amb un fort temporal. Alhora que d'estiuajants, els carrers s'han buidat també d'infants, que han tornat a les seves tasques escolars. Amb la gent se'n va el tràfic i l'excés de treball, i ens deixa amb la satisfacció pel treball fet, i amb les butxaques plenes, suposem, per a aguantar el llarg hivern. Continuen les obres de l'emissari, i de l'Ajuntament, ...i del polisportiu, i ara la gent es preocuparà més del que tarden a acabar-se aquests projectes, que pas dels problemes d'aigua que es patien fa dos mesos. Alguns parlaran de què si la temporada s'allarga, de què si el turisme d'hivern, mentre que d'altres aprofiten «impasse» per a fer les seves vacances. El futbol tornarà a ésser el tema que dominarà les converses de cafè. I a l'interior que?, perquè a l'interior és la part més obligada del poble -l'Escala és sobretot vila marinera- però el camp, els recs de la plana que a l'ombra dels arbres conflueixen cap al golf, els pagesos i els tractors, tots ells menys traumatitzats per l'estiu que la resta del poble, també veuen com aquest, irremissiblement els abandona. Al fons, el Montgrí reposa sobre la plana, totalment aliè als «overbookings», «movidas», «rollos», interessos creats, flames d'Empúries'92, etc. etc.

II

La fressa del trepig de les fulles seques; el poder veure cel, ara d'un blau més esmorteït, pels forats que queden entre les branques cada cop menys atapeïdes; el canvi d'olor de l'aire i de la lluminositat de l'ambient; els passeigs prop del mar amb un jersei sobre les espatlles; el gairebé no parlar de Riells o Montgó; són senyals evidents de què l'Escala torna a ser nostra.

Quan resideixes a la costa vius els canvis d'estació com el pas d'un somni a una realitat o d'una realitat a un somni sense saber massa bé què correspon a què.

L'Escala d'estiu i la d'hivern tenen poc, per no dir res, en comú, només la gent que la formen, els escalencs sí que són els mateixos, o no?

L'Estiu ens serveix per córrer com bojos durant dos o tres mesos, per fer cèntims que permetran a moltes famílies, subsistir just fins al proper juny, que amb una mica de sort serà molt millor que el passat i podran fer un raconet per poder ampliar el negoci, encara que això vulgui dir córrer deu vegades més.

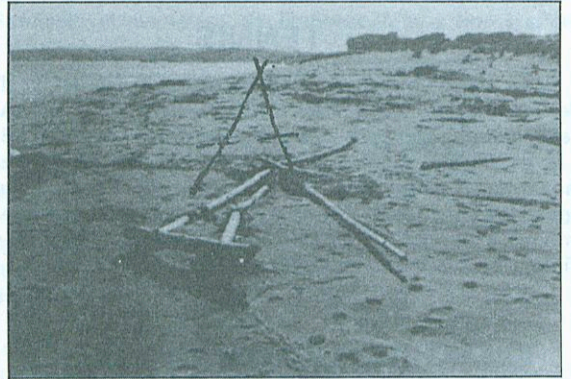
I a l'hivern es calcula, es projecta, es prepara... entre pel·lícula i pel·lícula de vídeo, és clar. Sempre reclusos, essent cada un de nosaltres un món únic i incompatible amb el del veí. Algú va dir una vegada, que els escalencs agafats un per un valem un imperi, però som incapaços de convida i fer coses positives en grup.

Segurament és la fredor de l'estació que transforma a les persones, abans extremadament comunicatives, capaces de parlar de qualsevol tema en qualsevol llengua, ara, en persones tancades que es deixen convencer difícilment per participar en alguna activitat del nostre poble.

De vegades em pregunto com podem arribar a ser un poble tan metamòrfic. Potser és que ens afecten en gran manera els canvis de temperatura.

III

El garbí de mitja tarda ha anat mancant. Les veles van tornant totes cap a port. I seran totes guardades fins que puguin tornar a sortir, potser fins d'aquí a un any, quan la calor torni. Les seves companyes sense veles es quedaran, a punt de sortir cada dia. Poc a poc, amb la seva particular parsimònia, quasi majestuosa, blau enllà, per tornar l'endemà, i sortir i tornar, amb el permís dels Déus. Seran



aquestes les que seguiran parlant del mar, cada dia, en íntima conversa, com el soroll de l'aigua en fregar les roques. Veuran que el sol és va fent escàs i que la nit és més inhòspita. La mar ja no està tan enamorada de la terra, i la baralla i l'escriidassa, bramola greu, a instants, a rampells...

Tornarem a veure passar els ocells que busquen la claror, fugitius de la tardor que se'ns atansa pel Nord. Són ocells que passen de llarg, com tants d'altres, que juguen el paper d'espectador, que ens mira d'enlaire, de lluny, per un forat... i ens encomanen aquest ofici tan mal pagat.

I què mirem? El poble, el nostre; la gent, la nostra; el verd, el blau, el viu dels ulls, el caliu dels cossos, tot.

IV

Els peus juguen lentament amb l'aigua transparent de la Riba, mentre els ulls busquen vestigis de l'estiu que ja ens ha deixat. El setembre ens dona la mà i ens fa caminar en direcció a un hivern inevitable i fred. Encara no fa massa dies la platja era plena de gom a gom i els cossos suats i il·lustrats amb cremes miraculoses s'exposaven damunt la sorra calenta esperant aconseguir el bronzejat somniat, que seria l'enveja dels companys de feina quan tornessin de nou al treball.

L'aldarull de la nit al poble... Els establiments del poble sempre plens, mai trobaven l'hora de tancar. Si de dies el poble romania gairebé buit perquè tothom era a la platja, de nit s'omplia de color i fantasia, de llums i de sorolls.

Agafó les sandàlies i enfilo amunt, primer pel carrer del Port i llavors trenco a l'esquerra, cap al Passeig Marítim. Es veuen els darrers turistes que ja aviat marxaran. En arribar arran de mar, miro el meu entorn, arreu es veuen edificis nous de trínca, estranys i massa alts pels meu gust. El que era la casa de can Llardent ara és una «carcassa» immensa de pisos en construcció. No sé perquè sempre havia pensat que aquella casa envelliria amb el poble, que no podia desaparèixer car era un pilar fonamental de la Vila.

El pas dels núvols em fa pensar en el temps que passa, un temps insensible als esdeveniments quotidians, un temps lleuger com una ploma d'ocell... i tornem a ser, com aquell qui diu a l'hivern, i sense adonar-nos-en, a la primavera i de nou l'estiu.

Mont-Recova



SASTRERIA



Vilabrú



JOSEP M.^a DE SAGARRA

Aquest any se celebra el 25è aniversari de la mort de J. M.^a de Sagarra. Mentre els entesos reflexionen sobre la seva obra, nosaltres us presentem, a tall d'homenatge, un dels seus més coneguts poemes.

CANÇÓ

Vinyes verdes vora el mar:
ara que el vent no remuga,
us feu més verdes, i encar
teniu la fulla poruga,
vinyes verdes vora el mar.

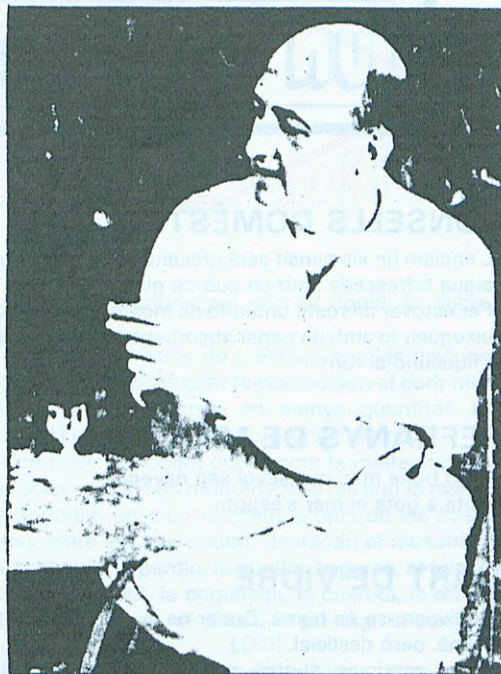
Vinyes verdes del coster¹:
sou més fines que la userda.
Verd vora el blau mariner,
vinyes amb la fruita verda,
vinyes verdes del coster.

Vinyes verdes, dolç repòs
vora la vela que passa:
cap al mar vinleu² el cos
sense decantar-vos massa,
vinyes verdes, dolç repòs.

Vinyes verdes, soledat
del verd a l'hora calenta.
Raïm i cep retallat
damunt la terra lluenta;
vinyes verdes, soledat.

Vinyes que dieu adéu
al llagut³ i a la gavina
i al fi serrellet de neu
que ara neix i que ara fina⁴...
Vinyes que dieu adéu!

Vinyes verdes del meu cor...
Dins el cep s'adorm la tarda,
raïm negre, pàmpol⁵ d'or,
aigua, penyal i basarda⁶.
Vinyes verdes del meu cor...



JOSEP M.^a DE SAGARRA
(1894-1961)

Vinyes verdes vora el mar
verdes a punta de dia⁷,
verd suau de cap al tard...
Feu-nos sempre companyia
vinyes verdes vora el mar!



CANIGÓ

Han passat cent anys des de la publicació de «Canigó» de Jacint Verdaguer: un poema èpic, centrat al Pirineu en el moment de la formació de Catalunya. El llibre acaba amb la conversa de dos companys: el de Sant Martí del Canigó i el de Sant Miquel de Cuixà. Aquí en teniu uns fragments.

- I Doncs ¿què us heu fet, superbes abadies,
Mercèvol, Serrabona i Sant Miquel,
i tu, decrepit Sant Martí, que omplies
aqueixes valls de salms i melodies
la terra d'àngels i de sants lo cel?
- IV Los càntics i les llums s'esmortüen;
la rosa s'esfullà com lo roser;
los himnes sants en l'arpa s'adormiren,
com verderoles que en llur niu moriren
quan lo bosc les oïa més a pler.
- V Dels romànics altars no en queda rastre,
del claustre bizantí no en queda res:
caigueren les imatges d'alabastre
i s'apagà sa llàntia, com un astre
que en Canigó no s'encendrà mai més.

- VIII Una nit fosca al seu germà parlava
lo de Cuixà: — Doncs que has perdut la veu?
Alguna hora a ton cant me desvetllava
i ma veu a la teva entrelligava
cada matí per beneir a Déu.
- IX — Campanes ja no tinc —li responia
lo ferreny campanar de Sant Martí.—
Oh!, qui pogués tornar-me-les un dia!
Per tocar a mort pels monjos les voldria!
per tocar a morts pels monjos i per mi.
- XX Somrigué la muntanya engallardida
com si estrenàs son verdejant mantell;
mostrà's com núvia de joiells guarnida;
i de ses mil congestes la florida
blanca esbandí com taronger novell.
- XXI Lo que un segle bastí, l'altre ho aterra,
mes resta sempre el monument de Déu;
i la tempesta, el torb, l'odi i la guerra
al Canigó no el tiraran a terra,
no esbrancaran l'altívol Pirineu.

Jacint Verdaguer, *Canigó*





CONSELLS DOMÈSTICS

- L'enciam un xic pansit serà presentable si en remulleu les fulles amb aigua refrescada amb un cub de glaç.
- Per estovar un rostit unteu-lo de mostassa dolça, la vetlla. L'endemà, eixugueu-lo amb un paper absorbent; saleu-lo, empebreu-lo si voleu, i fiquem-lo al forn.

REFRANYS DE MAR

- Amb bona mar, qualsevol sap navegar.
- Gota a gota el mar s'esgota.

L'ART DE VIURE

- Equivocar-se és humà. Donar-ne la culpa a un altre encara és més humà, però deslleial. (B.G.)
- Quan escriguis a algú per a demanar-li quelcom que només t'interessa a tu, inclou un segell per la resposta. (A. Lincoln)

ACUDITS -de quecs- («tartamuts»)

-Dins de l'avió-escola de paracaigudisme hi ha, entre altres soldats, un noi que quequeja. A l'entrenament, l'instructor repeteix les ordres: Ja ho sabeu; primer heu de saltar en caiguda lliure; després heu de comptar fins a quatre i obrir el paracaigudes. Entesos? El quec, com els altres, salta, i cau, cau, fins a esclafar-se, afortunadament, en un paller. Els companys cuiten a portar-li auxili i el troben dient: q..., qu..., qua..., quatre!

UN QUEC RELATA A UN SEU AMIC:

Anit vaig assistir a un concert f..., f...

L'amic: formidable?

El quec: N... no; fantàstic! L'orquestra era di... dirigida per un mestre ex... ex...

L'amic: extraordinari?

El quec: N... no; ex... excepcional. Van interpretar una sim... simfonia de Ch... Ch...

L'amic: de Schubert?

El quec: N... no; Ch... Ch...

L'amic: de Schumann?

El quec: N... no; Ch... Ch...

L'amic: de Chopin?

El quec: N... no! De Liszt!

NO DIGUEU:

Catxarro
Caudal
Caudalós
Caudillo
Cautivar / Cautiveri
Cavallar (bestiar)
Cedilla
Cèfiro
Cegar
Cego
Ceguera
Celos

DIGUEU:

Estri, atuell, andròmina, endergues
Cabal
Cabalós
Capitost, cabdill
Captivar / Captivitat
Cavallí
Ce trencada
Mantellina, vel / zèfir
Encegar
Cec, orb
Ceguesa, ceguetat
Gelosia



Gastronomia

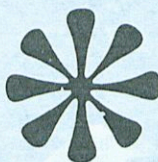
PA DE PESSIC D'AMETLLES

Ingredients per a 6 persones:

- 6 ous.
- 100 grams de fècula de patata.
- 100 grams d'ametlles picades.
- 150 grams de sucre.
- 15 grams de farina.
- 10 grams de mantega.
- 6 grams de llevat en pols.

Poseu les clares en un bol i bateu-les bé a punt de neu fort. Afegiu-hi els rovells, el sucre, la fècula de patata, les ametlles i el llevat. Barregeu-ho amb una cullera de fusta sense remoure-ho gaire, tireu-ho en un motlle ben untat amb mantega i empeseu-ho de farina.

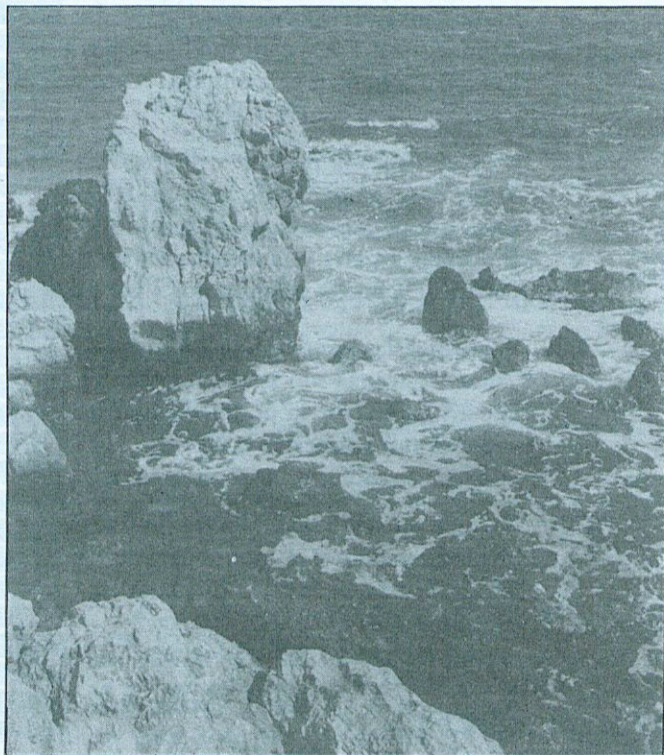
Coeu-ho a forn suau durant 30 o 35 minuts.



SETEMBRE 1986

Temperatura Màxima	30'5° C.
Temperatura Mínima	13'5° C.
Temperatura mitjana	21'6° C.
Oscil.lació Extrema	12° C.
Oscil.lació Mitjana	8'5° C.
Dies de Pluja	11
Total Litres Recollits	33'2
Precipitació Màxima	12'1 l.
Grops	7
Dies de boira	4
Tramuntana NNW	2 dies
Provençal NNE	2 dies
Gregal NE	4 dies
Garbí SW.	2 dies
Vents Variables	20 dies

JONÀS MALLART



GEOGRAFIA LOCAL (V) VEGETACIÓ I FAUNA

Vegetació: Com que la vegetació està intimament lligada al clima, està formada per plantes típicament **mediterrànies** i a més, adaptades a llocs secs. Predominen els arbres de fulla perenne i petites per evitar l'excés de transpiració. Les arrels solen ésser llargues per aprofitar més l'aigua. El motiu d'aquestes característiques és l'escassetat de pluges.

La major part del terme municipal és pla, per tant predomina la vegetació de les zones sense relleu, encara que ha desaparegut molt per convertir-se en urbanitzacions. Les plantes que hi trobem són: **la veça, la lleterassa, el llistó i la corretjola**. A la costa, prop del mar, si fan plantes com **el fonoll marí i el tamarí** que resisteixen bé la salinitat, i **els socarrels** que són com uns coixins plens de punxes.

Les algues marines són les plantes típiques de dintre l'aigua.

Al costat dels recs i en zones on abans havien sigut aiguamolls, hi trobem arbres com **el tamarí i l'arbre blanc** i plantes com **els canyissos**. L'arbre blanc és de fulla caduca o sigui que perd la fulla quan arriba la tardor per tal de resistir més l'humitat i el fred propi d'aquestes zones.

Per trobar vegetació típica de muntanya hem de buscar-la al sud del municipi i especialment ja fora d'ell. Concretament en el Massís del Montgrí on si fan boscos de **pi blanc** així com plantes característiques d'aquests indrets i adaptades per enfilar-se. Són **l'heura i el lligabosc**. De la classe d'arbusts hi trobem **gallerans, llentiscle, garric, estepa i esbarzer**.

Fauna: La fauna, també ha disminuït considerablement en els últims anys.

Com que no existeixen zones muntanyones, hi són comptats **els senglars**. En canvi a les pinedes hi són més nombrosos **els esquirols** i en menys quantitat **la guilla**. Altres

mamífers propis del terme municipal són **el conill, la llebre, l'eríç, el talp i la mostela**.

Els ocells més característics de L'Escala són **les gavines**. Pertanyen al grup d'ocells marins com també ho són **el corb marí i l'ànec** encara que se n'hi troben en menys quantitat. **La fredeluga, el becadell i el corriol** són ocells propis dels recs.

A les zones de bosc hi trobem ocells com **la mallerenga, el reietó, l'esperver** i a les zones més muntanyones del sud **la merla i la gralla**. També abunden un munt d'ocells propis de les zones planes i de conreu, entre els que podem destacar: **el mussol, el xoriguer, el tudó, la tórtola, la perdiu, la guatlla, la garsa, el falziot, el rossinyol, el cucut, el puput, la cogullada, la cuereta, la merla, el tord, el passarell, el verdum, el pinsà, el pit-roig, la cardina, l'oreneta i el pardal**.

Entre la fauna marina destacarem **el peix blau**, molt abundant a la costa escalença. **La sardina, el verat** i especialment **l'anxova** són bona mostra d'aquest tipus de peix. A les zones sorrenques hi trobem **llobarros, daurades i oblades**. Són també apreciats **els serrans, els rogers, les guiules, els pagells, els sards els besucs, els neros i les escòpores**, més propis de les zones rocoses. Són els anomenats peixos de roca. Se menys qualitat tenim **la boga, el bis i la llissa**.

També dintre de la fauna marina però de la classe dels invertebrats hi trobem **meduses, tomates de mar, estrelles de mar**, les apreciades **garotes** i abundants mol·luscos com **calamasos, sípies, pops, cargols de mar, «patallides»** i com no els també apreciats **musclos de roca**.

Entre els crustacis destaquem **les llagostes i la gambeta** així com també **crancs** especialment els anomenats «**peluts**».

La granota del grup dels anfibis; **la sargantana, el llangardaix i la colobra** dintre del grup dels rèptils; **el cuc de terra, la trugeta, aranyes, escorpins, mosques, mosquits, llagostes de terra, les cigales, papellones, escarabats, les abelles i les marietes** completen la fauna escalença.

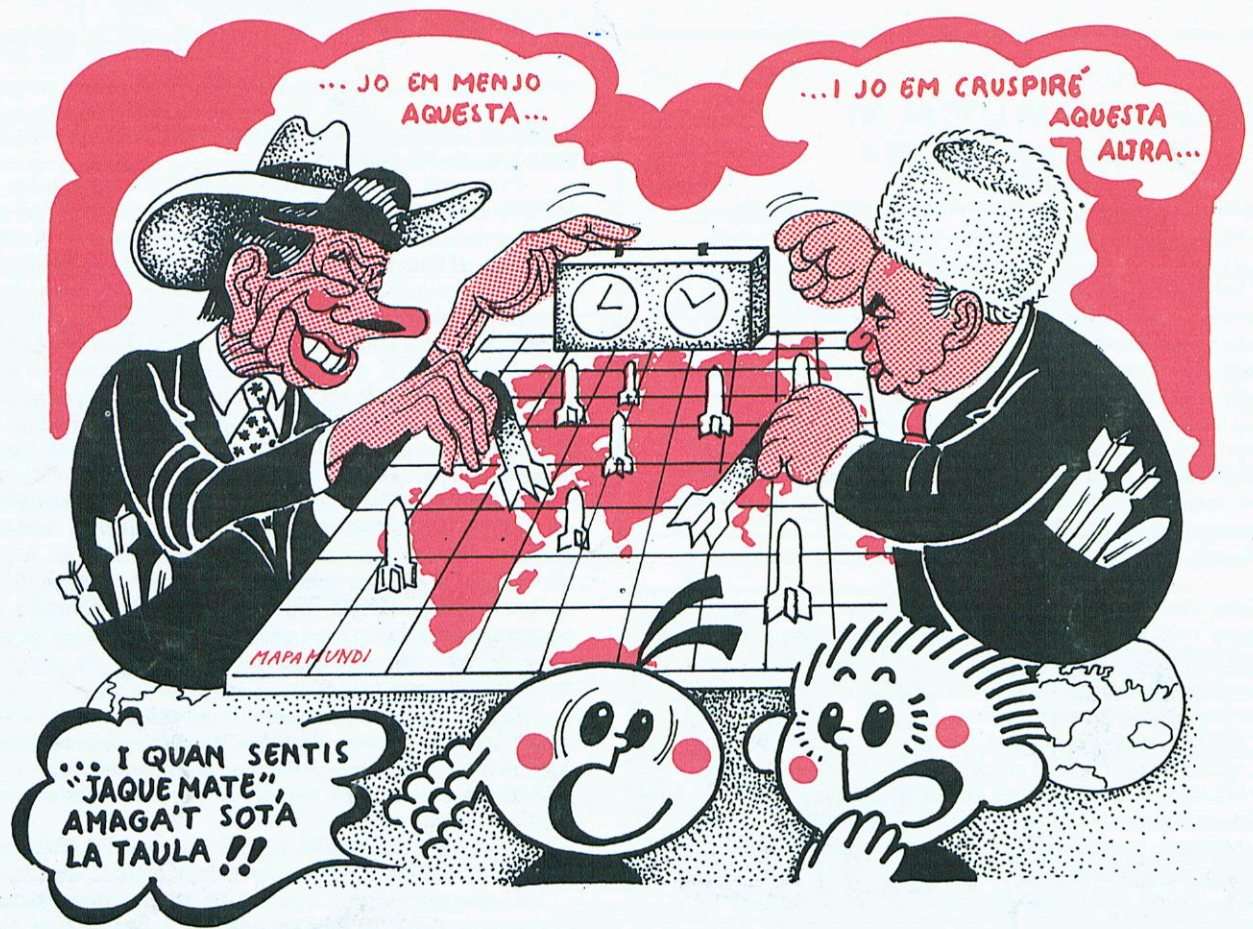


QUAN ÉREM INFANTS

ANY 1956



anna per VILA MUYA EN LA GRAN PARTIDA



RECULL DE FOTOGRAFIES ANTIGUES DE L'ESCALA COL·LECCIONABLES

FOTOGRAFIA N° 55

